

AARHUS UNIVERSITET

”Campus lukker universitet”

Læs side 5

Campus

#20

21. dec 2009

Podcast-konflikt

Halvdelen af underviserne på AU er imod podcasting af forelæsninger – tre ud af fire studerende ser det derimod som en god idé. [SIDE 10](#)

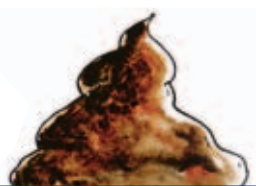

00'erne på AU

Hvad betød 00'erne for forskningen og studielivet? En række forskere og Campus egen journalist ser tilbage på det årti, vi nu siger farvel til. [SIDE 8](#)

Bullshit

Begejstring, kritik og risiko for bullshit er en del af et intellektuelt forskerliv på det moderne generøse universitet. Debatindlæg af Claus Holm, prodekan for formidling på DPU. [SIDE 12](#)

Nødvendig alliance

Miljøtilstandsrapporten *Natur og Miljø 2009* fra DMU er den første rapport efter fusionen med AU. Samarbejdet er nødvendigt men ikke harmonisk, siger eksperter. [SIDE 11](#)

Ny læreruddannelse på AU

Det Naturvidenskabelige Fakultet vil uddanne folkeskolelærere sammen med VIA University College i Århus. Men lærerforeningens formand tror ikke på ideen. [SIDE 3](#)

Foto: Jasper Røis/AU-foto

FODBOLD PÅ FORMEL

Hvordan udfører man det perfekte spark til en fodbold? AGF's Jakob Poulsen besøgte for nylig Institut for Idræt, hvor lektor Thomas Bull Andersen gennem flere år har forsket i det perfekte fodboldspark. [SIDE 16](#)

Tak for mere formel medbestemmelse, men...

... er medarbejderne klar til at bruge den? Det internationale evalueringspanels anbefalinger om medarbejderinddragelse bliver hilst velkommen af de ansattes repræsentanter. Medarbejderne skal bare også selv huske at komme op af stolen.

Af Kristian Serge Skov-Larsen og Hans Plauborg

ksl@adm.au.dk / hhp@adm.au.dk

Siden et internationalt panel af topforskere afleverede deres samlede evaluering af de danske universiteter til Videnskabsministeriet for lidt over to uger siden, har debatten om rapporten bølget frem og tilbage. Især panelets anbefalinger af mere formelle rammer for inddragelse af medarbejderne i universitetets ledelse er blevet godt modtaget af både medarbejdere og deres fagforeninger. Således anbefaler panelet direkte en ændring af universitetsloven, så medbestemmelsen sikres

mere formelt.

En af dem der blev positivt overrasket over panelets klare udmeldinger, er professor Dion Sommer fra Psykologisk Institut. Inden panelet afleverede deres rapport, frygtede han, at den ville blive tandløs og alt for vag.

Gode rammer for debat

– Jeg er faktisk glædeligt overrasket over rapportens konklusioner. De er et vink med en vognstang til de universitære ledelser om, at der er problemer, der skal arbejdes med. Læser man lidt indad, er det ganske klart, at forfatterne er særdeles kritiske – specielt i deres analyser og dokumentation af den

manglende medbestemmelse på universiteterne, siger professoren, der mener, at evalueringspanelet har givet en god fælles ramme for, at universitetet begynder at arbejde med ændringer i forhold til medarbejderbestemmelsen.

Næste skridt er handling

– Det kunne for eksempel være at inddrage de akademiske råd i arbejdet, som jo har gode forbindelser tilbage til deres bagland på institutterne. Vi ved jo ikke, hvad den øgede medarbejderindflydelse skal gå ud på, men det er vigtig at starte en proces, der kan sikre den. Derfor er jeg da også glad for, at rektor i Campus skriver, at det er en god rapport med en række spændende anbefalinger. Det er et positivt tegn. Næste skridt må være at skride til handling. Jeg vil gøre mit til, at rapporten ikke bare ryger i skuffen, siger Dion Sommer, der selv var med til at formulere et evalueringsbidrag fra en række ansatte på Det Samfundsvidenskabelige Fakultet. Og han glæder sig over, at de vig-

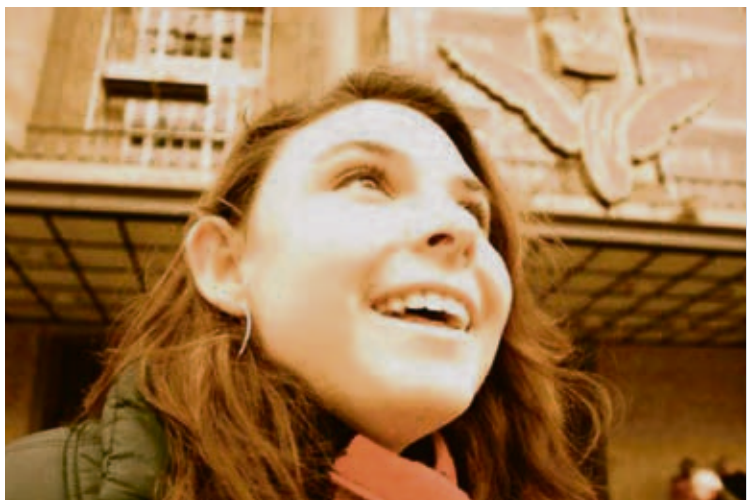
tigste konklusioner i den evaluering også er at finde i rapporten fra det internationale panel.

Skal være formelt

På Handelshøjskolen har næstformanden i Akademisk Råd, professor Poul Krüger Andersen, endnu ikke nærlæst evalueringspanelets endelige rapport. Men på baggrund af omtalen i pressen og diskussionerne, da panelet i sin tid var på besøg på Aarhus Universitet, mener han, at debatten om medbestemmelse bør handle om, hvorvidt medarbejdernes indflydelse skal være formelt fastlagt.

– På Handelshøjskolen har vi valgt en model, hvor medarbejderne har stor mulighed for at blive inddraget i diskussionerne. Men hvorvidt der på et universitet eller et fakultet er reel indflydelse til de ansatte, beror i øjeblikket i høj grad på den aktuelt siddende ledelse, da pligten til inddragelse ikke er nedskrevet. Det er også et af de punkter, jeg kan forstå,

FORTSÆTTES PÅ SIDE 3 ➔

Århus for udlændinge

En tre minutter kort film om en pige der finder en tabt mobiltelefon og leder efter ejeren i hele Århus, vandt førstepræmien i en videokonkurrence udskrevet af Internationalt Center ved Aarhus Universitet og Erhvervsakademi Århus-Sønderhøj. Filmen, der er lavet af den 22-årige stud.mag. Mary Kita, skal bruges til at præsentere Århus for nye udenlandske studerende. Filmen ender med, at pigen finder telefonens ejermand på en bro i Universitetsparken.

Se vindervideoen på www.au.dk/da/is/videokonkurrence

Nyt internationalt nyhedsbrev

Internationalt Center på Aarhus Universitet lancerer et nyhedsbrev, der skal vejlede studerende, der ønsker at rejse ud i verden som en del af uddannelsen. Nyhedsbrevet vil holde de studerende opdateret om de ansøgningsfrister, der ligger i løbet af året og om nye muligheder, nye samarbejdsuniversiteter og nye tiltag på det internationale område.

Tilmeld dig nyhedsbrevet ved henvendelse til Anne Jensen på aje@adm.au.dk

Vækst og tilpasninger på AU

LEDER

Lauritz B. Holm-Nielsen
rektor

Aarhus Universitets bestyrelse vedtog torsdag den 17. december budgettet for 2010. Det viser, at omsætningen ved Aarhus Universitet fortsætter med at stige. Den forventede omsætning i 2009 bliver på 5.306 mio. kr., og universitetet forventer at afslutte 2009 med et positivt resultat, hvilket vil være en forbedring på 50-60 mio. kr. i forhold til budgettet. I 2010 er der budgetteret med en omsætning på 5.599 mio. kr., svarende til en stigning på ca. 5,5 procent.

Men det er et vanskeligt budget at melde ud på. Først vil jeg gerne kvittere for, at regeringen og Folketinget har videreført globaliseringsaftalen og lagt langsigtede mål, der sikrer universiteterne en stabil vækst over de kommende år. Omvendt må vi konstatere, at de store ressourcer, som udmøntes i forskningsprogrammer, først omsættes til forskningsaktiviteter med mindst et års forsinkelse. Derfor bliver der ikke helt det tempo på forskningsaktiviteterne, som universitetet forventer. Sammenholdt med strukturudviklingen på Aarhus Universitet betyder det, at vi i det nye år skal tilpasse vores organisation og investeringer efter disse forhold. Vi vil i den forbindelse naturligvis tage størst muligt hensyn til de medarbejdere, som på en eller anden måde berøres af tilpasningerne. Hovedområderne vil bruge

starten af det nye år til at sikre den rigtige gearing af aktiviteterne, således at der sker en rolig og rettidig tilpasning til budgettet.

Aarhus Universitet tiltrækker mange af de midler, som udbydes i åben konkurrence. Samtidig har regeringen og Folketinget besluttet, at de danske universiteters fysiske rammer skal forbedres gennem UniLab-programmet, med 1,4 mia. kr. til Aarhus Universitet.

Programmet vil uden tvivl få stor betydning for universiteternes muligheder for at levere kvalitet i fremtiden. Det er en opgradering, der skal integreres i den øvrige udbygning af Aarhus Universitet, som planlægges gennemført i de kommende år. Det skyldes ikke mindst, at antallet af studerende forventes at stige, og at forskning og udvikling også i de kommende år vil være en helt afgørende vækstfaktor – ikke blot i Danmark, men på globalt plan.

Her på tærsklen til det nye år glæder jeg mig over det brændende engagement, som har kendetegnet indsatsen ved Aarhus Universitet i 2009. Det var et år, hvor universitetet markerede sig fornemt på mange områder, ikke mindst på ranglisten fra Times Higher Education, hvor vi nu er nr. 63 i verden.

Tak for et godt samarbejde i 2009, og de bedste ønsker for 2010

Foto: Jesper Rais/AU-foto

Snesjov i Universitetsparken

I uge 51 kom vinteren til Danmark, og skråningerne i Universitetsparken blev dækket af et fint lag pulver sne. Så mens Hedegaard, Obama og co. i København sad og svedte over, hvad verden skal

gøre for at forhindre global opvarmning, skyndte mange århusianere sig ud i vinterkulden i Universitetsparken med kælke, plasticposer og sorte affaldssække. Den lille fyr på billedet ville meget gerne

fotograferes, men insisterede på at få lov til at kaste et håndtegn, mens kælken accelererede ned ad bakken. /hp

KORT SAGT

” Den gruppe, der hverken har fritid eller penge, er meget lille i Danmark, og det er de virkelig svage.

Professor Nina Smith, Institut for Økonomi, om problemet med at definere en fattigdomsgrænse i en velfærdsstat som den danske, i *Jyllands-Posten*.

” Vi mener bestemt ikke, at vi har gjort noget ulovligt.

Aarhus Universitets pressechef Anders Correll, om det forhold, at universitetet har videregivet navne og adresser på studerende til en privat forening (Studenterrådet), i *24Timer*.

Campus

Udgives af Aarhus Universitet. Campus udkommer hver 2. mandag i semestermånederne.

Den nyeste udgave af *Campus* kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 1. feb. Deadline for indlæg 25. jan. kl. 10.

Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448
8000 Århus C
T: 8942 2334
E: campus@au.dk
W: www.au.dk/campus

Annoncer: dgmedia 7027 1155
Tryk: Hornslet Avistryk
ISSN: 1604-1607

Redaktionen

Hans H. Plauborg
Ans. redaktør
T: 8942 2334 / M: 2899 2234
E: hph@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332 / M: 6020 2708
E: hho@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480 / M: 2338 2221
E: kstl@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson
Journalist
T: 8942 1981 / M: 6020 2626
E: ihn@adm.au.dk

Louise Debois
Studentskribent
M: 3082 3007
E: ldn@adm.au.dk

Astrid Hellerup Madsen
Studentskribent
M: 2096 6855
E: ahm@adm.au.dk

Fotografer

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
E: lk@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
E: jbra@adm.au.dk

Roar Lava Paaske
Fotografelev
T: 8942 2347
E: rlp@adm.au.dk

Klima, it og AU

Klimatrends, Lyden af CO₂, Talkaoke og Pyramidespil om klima lyder ikke umiddelbart som aktiviteter, der udspringer fra Aarhus Universitet, men faktisk står det nationale forskningscenter, Center for Digital Urban Living, bag disse fire digitale muligheder i forbindelse med klimatopmødet COP15. Den interaktive installation "Atmosfære – Lyden af CO₂" på Rådhuspladsen i København visualiserer CO₂-niveauet tre steder i København. Se mere på www.digitalurbanliving.dk/atmosphere

Internationalt skulderklap til ASBCAST

Dommerkomiteen bag EU's store MEDEA-projekt, som skal styrke brugen af levende billeder inden for undervisning og formidling i den europæiske uddannelsessektor, fremhæver ASBCAST – Mini Lectures som fremragende eksempler på formidling. ASBCAST høstede ved den netop overståede MEDEA: EU Awards, som belønner innovativt brug af video i læring og formidling, en rigtig stor anerkendelse for sine videoer. Sammen med blot otte andre fik ASBCAST tildelt titlen "Highly Commended".

Tak for mere formel medbestemmelse, men...

➔ FORTSAT FRA FORSIDEN

panelet peger på i sin rapport, siger han.

Kan sætte hårdt mod hårdt

På Handelshøjskolen udpeger det ellers rådgivende akademiske råd en næstformand blandt de valgte repræsentanter. Målet er at give dekanen, som er født formand, med- og modspil, gøre vejen for medarbejderinddragelse kortere og samtidig sikre, at væsentlige sager bliver bragt for rådet.

– Det er en model, vi selv har konstrueret, og efter min mening virker den ganske godt. Hvis dekanen virkelig vil, kan han stadig sætte

hårdt mod hårdt, men det er langt vanskeligere at undlade at høre medarbejderne, når de allerede er aktive-rede. Men det kræver selvfølgelig, at medarbejderne aktivt bruger den indflydelse, de har mulighed for at få for at give vægt til deres repræsentanter, siger Poul Krüger Andersen, der i sin tid var med til at skrive Handelshøjskolens input til Aarhus Universitets samlede evaluering.

Et stort tavst flertal

Adjunkt Mads Ronald Dahl på Institut for Folkesundhed er næstformand i det lokale samarbejdsudvalg og var også i sin tid med til at sammenskrive sit instituts evalueringsinput. Han fortæller, at det i den

proces var særdeles vanskeligt at aktivere især de videnskabelige medarbejdere til at deltage i debattmøderne om evalueringspanelets spørgsmål.

– Høringsprocessen omkring universitetsevalueringen var et eksempel på, at vi medarbejdere rent faktisk bliver spurgt, og derfor er det også et problem for tanken om medinddragelse, at der er så få, der svarer. Jeg ved ikke, om det er et udtryk for apati, at den enkelte ikke mener, det er relevant nok at deltage, eller at det store tavse flertal ikke føler, at der alligevel bliver lyttet til dem. Konsekvensen er bare, at det i dag i praksis er meget vanskeligt at få folk til at rejse sig op og debattere deres egen arbejdsplads. Og det betyder også, at det i sidste

ende er de få højtråbende, der ender med at tegne medarbejdernes holdninger, siger han

Et individuelt universitet

Mads Ronald Dahl er glad for evalueringspanelets anbefalinger af mere formel medarbejderindflydelse, men mener også, at en debat om selve universitetets sammenhængskraft er nødvendig.

– Måske ville flere deltage, hvis deres indflydelse blev gjort mere formel, men vi må også erkende, at vi er et universitet, der især på VIP-siden langt hen ad vejen er sammensat af individuelt arbejdende forskere, som måske ikke har det lange perspektiv på Aarhus Universitet som fremtidig

arbejdsplads. Samtidig er der store forskelle på, hvad det videnskabelige og det teknisk-administrative personale interesserer sig for og vil involveres i. Det betyder, at der måske ikke er den store sammenhængskraft på tværs, og det kan være, at det er der, det virkelige problem omkring medarbejderinddragelse ligger. Jeg tror det bliver ganske vanskeligt at finde en medbestemmelsesmodel, der passer til alle medarbejdere. One size does not fit all, siger han. ■

Se også debat på side 13.

Ny folkeskolelæreruddannelse på AU

Den nye science folkeskolelæreruddannelse er et lykkeligt giftermål mellem det bedste fra den naturvidenskabelige universitetsuddannelse og seminariets læreruddannelse. Det mener dekan Erik Meineche Schmidt, men lærerforeningens formand tror, ægteskabet styrer mod skilsmisse.

Af Astrid Hellerup Madsen

ahm@adm.au.dk

Ekspertene er enige: Folkeskolerne kommer til at mangle lærere, især i de naturvidenskabelige fag. Debat-ten om nye læreruddannelser har bølget frem og tilbage i de sidste år, og flere forskellige forslag til nye læreruddannelser er strandet på grund af politisk modstand eller for lille tilslutning blandt de studerende.

Det nyeste skud på stammen er en ny science-uddannelse. Uddannelsen er et samarbejde mellem Det Naturvidenskabelige Fakultet på Aarhus Universitet og VIA University College i Århus.

– Vores forslag til en ny læreruddannelse er meget anderledes end de tidligere. Det er ikke hele seminari-

ets fagpalet, vi tilbyder, men kun de naturvidenskabelige fag, siger Erik Meineche Schmidt, dekan på Det Naturvidenskabelige Fakultet.

Han er en af drivkræfterne bag den nye uddannelse, og han tror, at projektet bliver godkendt, så et nyt kuld studerende kan begynde i sommeren 2011.

Fleksibel uddannelse

Erik Meineche Schmidt mener, den nye uddannelse vil tiltrække nogle af de unge, som i dag vælger seminariet fra, fordi det er for humanistisk, og som heller ikke kan finde sig til rette på en almindelig universitetsuddannelse.

– Afstanden mellem de to nuværende uddannelser er betydelig.

Og det gør, at der er god plads til at placere noget nyt mellem dem, siger han.

Den nye uddannelse skal bestå af et grundforløb på to år, og først på tredje år vælger de studerende, om de vil målrette sig mod at undervise på gymnasiet eller i folkeskolen.

– Vi har indbygget en fleksibilitet, så den studerende ikke forpligter sig til noget fra starten. Det kan unge mennesker godt lide, og det vil trække flere til, siger Erik Meineche Schmidt.

Uenig lærerformand

Men det er Anders Bondo Christensen, formand for Danmarks Lærerforening, ikke enig i. Han understreger, at han ikke kender den nye uddannelse i detaljer, men at det, han har hørt om den, ikke adskiller sig meget fra tidligere forslag til uddannelser.

– Det er lysten, der skal drive værket for en folkeskolelærer. Så det er en vigtig forudsætning, at man først og fremmest har lyst til at undervise børn. Man bliver ikke en god lærer af at have lyst til at studere naturvidenskab, siger han.

Anders Bondo Christensen mener, der er brug for en ny uddannelse til alle lærere, ikke kun til dem, der væl-

ger en naturvidenskabelig retning.

– Problemet er ikke det faglige niveau på læreruddannelsen, det er højt nok. Den udfordring vi står overfor er, at der ikke er nok, der søger ind på læreruddannelserne.

Og det tror han ikke, den nye Science-uddannelse vil ændre på.

– Måske er der enkelte, der synes, det vil være spændende, men jeg tror, det vil ende med at give meget

få nye naturfagslærere, siger han.

Erik Meineche Schmidt her derimod høje forventninger.

– Vi prøver at finde en løsning på den lærermangel, som alle er enige om, er et problem. Problemet går ikke væk, hvis der ikke sker noget nyt, der kan rekruttere flere studerende. Og det kan vi gøre på den her måde, siger han. ■

Ny dato for ansøgningsfrist til Det Frie Forskningsråd

Det Frie Forskningsråds hovedansøgningsfrist flyttes i 2010 til **den 1. marts**. I mange år har de fleste virksomheder haft ansøgningsfrist den 1. september, men disse samles nu i foråret. Derfor skal eksempelvis et forskningsprojekt, der planlægges igangsat i efteråret 2010 eller i 2011, søges allerede 1. marts 2010.

Omlægningen skyldes primært, at Det Frie Forskningsråd øger brugen af eksterne bedømmelse. Det sker for at skabe størst mulig gennemsigtighed i behand-

lingen af ansøgninger. Hovedansøgningsfristen flyttes derfor til foråret, da behandlingstiden for nogle ansøgninger bliver længere, end hvad Det Frie Forskningsråd tidligere har kunnet overholde. Omlægningen skyldes også en ambition om at få størstedelen af rådets midler hurtigst muligt ud i forskningsmiljøerne.

Mere information på Det Frie Forskningsråds hjemmeside www.fi.dk/dff.

Fuldt tryk på Teologi-revy

22 frivillige knoklede fredag den 11. december med de sidste prøver, inden årets store teologi-revy skulle løbe af stablen. Det er et stort brag af en engangsforestilling for 400 forventningsfulde gæster samme aften.

– Det er en udfordring at sætte revy op midt i eksamens-tiden. Nogle afleverede opgave i går og nogle i formiddags. Så har de siddet heroppe og skrevet mellem prøverne, og vi har flyttet øveaftenerne, så det hele passede sammen, fortalte Jacob Joensen, som læser teologi på 7. semester.

Sprog i fokus

Institut for Sprog, Litteratur og Kultur har indgået en aftale med Silkeborg Gymnasium om udvikling og afholdelse af syv efteruddannelseskurser. Baggrunden for projektet er, at sprog er et fokusområde i de kommende år både i gymnasiet og på Aarhus Universitet. Det særlige ved kurserne er, at to lærere fra Silkeborg Gymnasium deltager som sparringspartnere i udviklingen af de første kurser, ligesom forskere fra Aarhus Universitet vil overvære undervisning på Silkeborg Gymnasium for at kunne målrette kursernes indhold.

UDEFRA

Ideologisk kløft mellem ledere og ansatte

Den akademiske arbejdsplads lider under en identitetssplittelse, der skyldes et kultursammenstød mellem universitetsledere og ansatte.

Det konstaterer ledelsesforskeren Richard Winter fra Australian National University, der har undersøgt de senere års "universitetsmodernisering" over det meste af den vestlige verden.

"Der er to dominerende personlighedstyper på universiteterne i dag: "Den akademiske leder" og "den ledede akademiker". Den akademiske leder identificerer sig stærkt med en professionel virksomhedsledelse og opfatter sine egne interesser som repræsenteret af denne. Den ledede akademiker er derimod engageret i undervisning og forskning for undervisningens og forskningens egen skyld og ignorerer i vidt omfang virksomhedsledelsen og virksomhedsidentiteten", lyder det bl.a. i artiklen "Academic Identity Schisms in Higher Education", der er offentliggjort i Journal of Higher Education Policy and Management.

Richard Winter mener, at de forskellige normative værdier blandt universitetsansatte gør det vanskeligt at arbejde hen mod et fælles mål.

Universiteter skal kopiere Aarhus Universitet

Studerende i Danmark skal også have mulighed for at opleve noget af den campus-stemning, som de studerende i Århus nyder godt af. Det mener Videnskabsminister Helge Sander, der i høje vendinger roser det forhold, at AU har et sammenhængende universitetsområde omkring Universitetsparken og Nobelparken. Han vil til foråret fremsætte et lovforslag, der giver bredere rammer for, hvad der må foregå på et universitetsområde.

– Aarhus Universitet er genialt. Det kan ikke være bedre. Det vil vi nu prøve at komme så tæt på, som det er muligt, i resten af landet. Der skal være betydeligt mere levende og aktive miljøer på vores universiteter, siger Helge Sander til Jyllands-Posten og tilføjer, at et godt campusmiljø sandsynligvis giver bedre studerende.

Foto: Rør Lava Paaske/AU-foto

Giv ikke op selvom det er **besværligt**

Maja Hegelund og Linn Håkonsen er begge glade for at have flyttet deres studie til Århus. Men de måtte kæmpe for at det lykkedes.

Af Astrid Hellerup Madsen

ahm@adm.au.dk

Da Linn Håkonsen og hendes kæreste i 2007 skulle være forældre, studerede de begge to medicin, hun i Odense, og han i Århus. Så for at den nye familie kunne

forenes, måtte en af dem skifte universitet og studieby.

– Det gik rigtig nemt. Eller, det gjorde det i anden omgang, husker hun.

Selv om der i sidste ende gerne skulle komme de samme læger ud af det, er de tre medicinstudier i

Det kan være en indviklet affære at skifte universitet undervejs på uddannelsen. Linn Håkonsen måtte i første omgang opgive at skifte mellem medicinuddannelsen på Syddansk og Århus Universitet.

København, Odense og Århus forskelligt opbygget. Og det er netop det, der kan gøre det svært at skifte fra det ene til det andet universitet.

– Vi udfyldte overflytningspapirer og gennemgik en hel masse fagbeskrivelser. Jeg tror, vi sendte 25 papirer ind sammen med ansøgningsskemaet, siger Linn Håkonsen..

Fordi medicinstudierne i Odense og Århus er forskelligt bygget op, skulle Linn Håkonsen og hendes kæreste selv redegøre for, at hun var fuldt på "bølgelængde" med det faglige niveau i Århus.

– Vi snakkede med studievejlederne både i Odense og Århus, men begge steder var de usikre på, om det kunne lade sig gøre. De anbefalede, at jeg skulle tage hele bachelordelen.

Ansøgningen om overflytning blev faktisk godkendt, men fordi der ikke var nogle ledige pladser, måtte Linn Håkonsen alligevel blive i Odense og gøre sin bachelor færdig.

– Da jeg først havde den, var det nemt nok at blive overflyttet.

Begynd i god tid

Maja Hegelund havde læst Hu-

manistisk Informatik på Aalborg Universitet i tre semestre, da hun fandt ud af, at hun ville tage sin kandidatuddannelse på Litteraturhistorie.

– Det findes ikke på Aalborg Universitet, og så måtte jeg jo til Århus i stedet, siger hun.

For overhovedet at kunne komme ind på kandidatuddannelsen, skulle hun tage suppleringsfag i Litteraturhistorie, og derfor skulle hun søge om dispensation fra Aalborg Universitet, før hun kunne søge ind i Århus.

– Jeg begyndte først at undersøge mulighederne fem måneder før studiestart, og det var lige sent nok. Studienævnet var næsten to måneder om at svare på, om jeg kunne få dispensation. Så jeg nåede kun lige at sende min ansøgning af sted, inden fristen udløb, siger hun.

Studievejledningen på Aalborg Universitet var ikke til meget hjælp for Maja Hegelund, de kendte ikke reglerne for overflytning. Hos studievejlederen på Litteraturhistorie i Århus fik hun dog den vejledning, hun behøvede.

Maja Hegelund råder andre studerende, der gerne vil skifte universitet, til ikke at give op.

– Men sæt dig grundigt ind i reglerne, og så start i god tid, lyder hendes råd. ■

Mange regler ved universitetsskifte

Hvert år havner mange studerende i problemer, fordi de vil skifte til et andet universitet. Mantraet er: søg vejledning! Gerne flere forskellige steder.

Af Astrid Hellerup Madsen

ahm@adm.au.dk

– Det er branduheldigt, hvis det er en eller anden teknisk formalitet, der skal afgøres, om en studerende kan flytte fra et universitet til et andet, siger Søren Anker Andersen.

Han er områdeleder på Optagelses- og Indskrivningsområdet, der hører under Studieforvaltning-

gen på Aarhus Universitet. Det er her, man skal henvende sig, hvis man vil have hjælp til at skifte universitet undervejs i sin uddannelse.

– Vi er et godt sted at starte med at få vejledning, også selvom man vil søge væk fra Aarhus Universitet.

Søren Anker Andersen kan godt nikke genkendende til, at det kan være svært at finde hoved

og hale i de forskellige regler på området.

– Hvert semester får vi en del henvendelser fra studerende, som oplever, at det er besværligt at skifte til et andet universitet.

Flyt på det rigtige tidspunkt

For at gøre det så nemt for sig selv som muligt, skal studerende søge om overflytning mellem bachelor- og kandidatdelen, vurderer Søren Anker Andersen. På de uddannelser hvor studerende skal vælge et side- eller suppleringsfag, er tilvalgsfaget desuden en nem mulighed for at komme ind på et andet universitet allerede efter to års studietid.

– Som hovedregel er det den

institution, man gerne vil flytte til, hvis regler, man skal følge. Det kikker nogle gange. For eksempel kan ansøgningsfristerne være forskellige fra sted til sted.

Og løsningen er den sætning, Søren Anker Andersen gentager igen og igen:

– Sørg for at få korrekt vejledning. Det skader ikke at spørge flere forskellige steder. Og vær ude i god tid! ■

Få vejledning om universitetsskift: Studieforvaltningen, Optagelses- og indskrivningsområdet:

Fredrikshus, Fredriks Nielsens Vej 5, tlf: 8942 1025
www.au.dk/studieforvaltningen
eller opsig de faglige vejledere på studiet

Vartegn må vente

Århus Kommune vedtog i efteråret lokalplanen for et nyt vartegn for Katrinebjerg, nemlig Olav de Lindes op til 50 meter høje kontorbygning på hjørnet af Katrinebjergvej og Møllevangs Allé. Men den planlagte nedrivning af den eksisterende lagerbygning, som skal give plads til højhuset, er lagt i skuffen.

– Jeg er glad for, at projektet er kommet så langt, som det er, og at det har fået den form, det har. Men nu er der krise. Når tiden er moden, går vi i gang med at udføre planen, siger Olav de Linde.

AU bidrager til ny politiuddannelse

Østjyllands Politi har i samarbejde med Institut for Idræt startet en efteruddannelse for politifolk i håndtering af fodboldkampe og andre større arrangementer. De første betjente begynder på uddannelsen i foråret 2010.

– Dialog og evnen til at aflæse situationer, hvor tingene spidser til, er afgørende redskaber for politiet i forbindelse med afvikling af store arrangementer. Østjyllands Politi har taget et afgørende skridt i retning af at styrke dialogen med fodboldfans og andre grupper, siger Kristian Rasmussen, videnskabelig assistent på Institut for Idræt.

Campus lukker universitet

... næsten da. For Videnskabsministeriets nye forbud mod fupuniversiteter blev til på baggrund af sidste års medieomtale startet i disse spalter. Danmarks mest kendte af slagsen har dog lukket og slukket i mellemtiden.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

En ny lovgivning fra videnskabsminister Helge Sander skal gøre betegnelsen "universitet" til en beskyttet titel og dermed dæmme op for, at hvem som helst i Danmark kan nedsætte sig som højere læreanstalt og begynde at dele mere eller mindre lødige kandidatbeviser ud med ordet "universitet" stemplet på brevhovedet.

– Vi kan ikke i Danmark acceptere "fupuniversiteter" og "diplomfabrikker". Derfor vil jeg stille forslag i Folketinget om at ændre lovgivningen, så retten til at anvende titlen universitet fremover skal være beskyttet, sagde Helge Sander i forbindelse med lanceringen af det nye initiativ.

Dansk fup i hele verden

Som beskrevet i *Campus* sidste år har især det danske Knightsbridge

University været en torn i øjet på de udenlandske myndigheder, der undersøger universitetsdiplomers ægthed.

Selv i Oregon, flere tusind kilometer væk, beskrev Alan Contreras, som bliver regnet for en af de vigtigste eksperter i falske eksamenspapirer, dengang, hvordan han ofte fik opkald om universitetet fra Spentrup uden for Randers.

– Folk ringer til os for at høre, om de kan bruge universitetets kandidatgrader, og så siger vi klart "nej". Nogle gange forstår folk ikke, hvorfor det er nødvendigt, at uddannelsesinstitutioner skal være godkendte, og så må vi jo forklare dem det, sagde han dengang til *Campus* og slog samtidig fast, at han flere gange havde spurgt de danske myndigheder om universitetet.

En forespørgsel, der altså nu er blevet hørt.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Ekspert: en god begyndelse

Erik Johansson arbejder i det svenske Högskoleverket og er en af forfatterne bag den svenske rapport Bluffuniversitet och falska examensbevis. Han mener, at det danske forbud ser godt ud.

– Forslaget minder meget om den lovgivning, der er vedtaget i Norge, og som vi fra Högskoleverket har forslået det svenske undervisningsministerium i maj i år.

Ifølge Erik Johansson har lande som Irland, England og USA allerede en tilsvarende beskyttelse af uni-

versitetstitlen, og han ser den slags som en af vejene frem til at komme de globale fupuniversiteter til livs.

Er lukket

Noget tyder dog på, at Videnskabsministeriet ikke kommer på overarbejde, når det nye forbud skal håndhæves.

For på hjemmesiden www.knightsbridgeuniversity.com, hvor man før kunne se reklamer for internationale doktorgrader og lange lister over glade alumner, bliver nye interesserede blot mødt af et simpelt

"under construction"-skilt. Danmarks mest kendte og måske eneste fupuniversitet har nemlig i god tid, inden videnskabsministerens nye lovgivning bliver vedtaget, trukket stikket ud for nye studerende.

Om de genopstår i et andet land under et nyt navn og en mere lempelig lovgivning, må tiden vise. ■

Læs omtalen af fupuniversiteter i *Campus* nr. 20 fra 2008 på www.au.dk/avis/2008/campus-nr-20/fupuni

DR og AU i nyt samarbejde

Den 11. januar åbner DR og de danske universiteter en ny hjemmeside, der sammen med en række tv-udsendelser på DR2 har som målsætning at formidle forskning ud til endnu flere danskere.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Først kan man blive klogere på Grundtvig, så på hjernen, derefter på idræt og doping, og til sidst

slutte af med lidt mere viden om danske 1800-tals-kunstneres dansesrejser.

Og alt sammen mens man sidder derhjemme foran computeren eller fjernsynet.

I det nye projekt "Danskernes Akademi" samarbejder en række af landets universiteter, herunder Aarhus Universitet, med DR om at formidle forskning både på DR2's eftermiddagsflade og på et nystartet website på www.dr.dk

Stiller viden til rådighed

Mads Hvitved Grand, som er Aarhus Universitets vicedirektør for kommunikation, er glad for den nye eksponeringsmulighed på DR2, men ser især perspektiver i produktionen af små, korte tv-indslag, der dels bliver

eksponeret på DR's hjemmeside og dels på au.dk

– Helt grundlæggende synes jeg, det er et godt projekt, og det ligger også helt i tråd med universitetets formålsparagraf om at udbrede kendskabet til de videnskabelige resultater. Men samtidig er det en mulighed for at producere web-tv, som vi også selv kan bruge på vores egen hjemmeside, siger han.

Større publikum

Inspirationen til Danskernes Akademi kommer blandt andet fra Folkeuniversitetet, Ted.com og BBC Open University, og formatet vil være foredrag og interviews med forskere af ca. 20 minutters varighed, som

vil blive sat sammen med bl.a. dokumentarudsendelser og materiale fra andre universiteter, så de tilsammen udgør temapakker om et emne eller en aktuel problemstilling.

Meningen er, at universiteterne selv skal producere en stor del af indholdet til tv og web, men det er indsatsen værd, mener Mads Hvitved Grand.

– Projektet er en god mulighed for at profilere Aarhus Universitet på substans: på den viden og forskning der bliver genereret på universitetet, siger han. ■

Se mere på www.dr.dk/dr2/danskernesakademi

Kontorelever er et frisk pust

Der er store gevinster ved at have en kontorelev, fortæller en lønchef. Økonomien sætter dog grænser for, hvor mange kontorelever der er plads til på universitetet.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

”Så meget post skal jeg typisk behandle på en dag.” Kontorelev Stine Krogager holder et par centimeters afstand mellem tommel- og pegefingre. Den store mængde post, som lønkontorets ansatte hver dag deler mellem sig, rummer ansættelsesbreve, forespørgsler om tillæg, engangsvederlag, timesedler og en masse andet i den dur. Selvom Stine Krogager kun har været elev i fire måneder, behandler hun allerede sine egne sager i samarbejde med to erfarne lønbehandlere. Det værste ved jobbet er at lægge bilag i cpr-nummerorden. Det bedste er, når hun kan hjælpe en medarbejder, der ringer og har brug for hjælp, fortæller hun, mens kopimaskinen skratter i baggrunden.

– Det er spændende at have folk i røret. Man skal virkelig koncentrere sig om den enkelte sag, men man får ofte den der ”yes”-følelse, når man kan hjælpe, siger Stine Krogager og tilføjer, at hun af og til må bede om hjælp fra en af de andre ansatte på lønkontoret. Hun er trods alt kun elev.

Økonomien sætter grænser

Stine Krogager har hele tiden to erfarne lønmedarbejdere ”på sig”, der hjælper hende med

det, hun er i tvivl om. Det kræver derfor tid og overskud at have en kontorelev, fortæller lønchef Bente Rud Pedersen. Samtidig er det dog fantastisk berigende for en afdeling at få et frisk pust udefra i form af en elev, der tilmed hurtigt bliver en hjælp i de daglige opgaver. Bente Rud Pedersen undrer sig over, at der kun er ni kontorelever på hele universitetet.

Foto: Roar Lovd Rasmussen

– Jeg fatter ikke, at flere ikke benytter sig af muligheden for at få en elev. Der er hele tiden udskiftning blandt personalet. Hvorfor ikke tage vores egne indefra, i stedet for at bruge tid og kræfter på at oplære én udefra? Jeg kan kun anbefale, at man tager en elev – de kommer med en entusiasme og et gåpåmod, som er guld værd, siger Bente Rud Pedersen.

Der er imidlertid en økonomisk grænse for, hvor mange kontorelever der kan være på Aarhus Universitet, fortæller souschef Kiss Petersen fra Personale- og Udviklingskontoret.

– Vi har 12 millioner kroner om året til alle elever. Det giver i år plads til 93 elever. Men

mange glemmer, at vi har flere forskellige typer af elever, f.eks. laboranter, håndværkere og gartnere. Jeg oplever, at der er stor interesse for at få kontorelever. Men vi bliver nødt til at sætte nogle begrænsninger på, så andre faggrupper også kan få elever, siger Kiss Petersen og tilføjer, at der ikke umiddelbart er mulighed for at udvide puljen for kontorelever. Dertil kommer, at vokselever presser økonomien yderligere.

”Jeg fatter ikke, at flere ikke benytter sig af muligheden for at få en elev

Bente Rud Pedersen, lønchef

– Vokselever over 25 år får ca. 50 procent mere i løn end en ung-elev. Det betyder, at jo flere vokselever vi ansætter, jo færre kan vi ansætte i alt. Og da afdelingerne går efter de bedst kvalificerede, har eleverne over 25 ofte et forspring, siger Kiss Petersen.

Ung i en ”gammel” afdeling

På lønkontoret var Stine Krogager imidlertid den bedst kvalificerede, da hun for et halvt år siden var til jobsamtale. Men hvordan er det egentlig at være elev i en afdeling, hvor de fleste af kollegerne er over 40 år og har børn? Kan man falde i hak med kollegaer, som er meget ældre end én selv? Sagtens, mener Stine Krogager.

– Nogle gange er det da lidt underligt, når der f.eks. bliver snakket om børn, børnebørn, skole, og hvad man plejer at gøre omkring forskellige ting i hjemmet. Der kan jeg jo som ung ikke altid snakke helt med. Men at være ung på kontoret er ikke et problem, hvis man bare selv bidrager til samtalerne. De ”gamle” vil jo også gerne snakke om andre ting og høre, hvad vi unge laver, siger hun og tilføjer, at hun er blevet mere moden af at være sammen med de ældre kollegaer på kontoret.

Og når Stine Krogager får lyst til lidt yngre selskab, mødes hun med de otte andre kontorelever på Aarhus Universitet i elevklubben. Her diskuterer eleverne deres forskellige arbejdsopgaver, stemningen rundt omkring på de forskellige afdelinger og de ting, man oplever, når man er elev på Aarhus Universitet. ■

Den første uge var stemningen god

Ph.d.-studerende Henrik Jepsen fulgte klimaforhandlingerne i Bella Centret. Stemningen ændrede sig undervejs i topmødet, fortæller han.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Aarhus Universitet var også repræsenteret på klimatopmødet i København. En af deltagerne var Henrik Jepsen, ph.d.-studerende på Statskundskab. Campus fangede ham, mens han stod i Forum og fulgte forhandlingerne via storskærm. Den første uge fulgte han forhandlingerne fra første parket i Bella Centret, men en ekstra adgangs begrænsning, grundet de mange forhandlere, sendte flere deltagere ud af Bella Centret, især til stor frustration for de mange NGO'er der er kommet langvejs fra for at deltage i topmødet.

Hvorfor deltager du i klimatopmødet?

– Jeg er netop gået i gang med et ph.d.-projekt om forhandlingerne, så jeg observerer, tager noter, taler med folk og uddeler visitkort. I det hele taget prøver jeg at skabe kontakter, som jeg kan bruge, når jeg er lidt længere i min ph.d.

Hvordan var stemningen inde til forhandlingerne?

– Den første uge var stemningen god. Der var en tro på, at det nok skulle lykkes at blive enige om en aftale. Men i starten af denne uge er det gået mere i hårdknude: De udviklede lande og udviklingslandene er meget uenige om, hvem der har ansvaret for at løse

klimaproblemerne. Udviklingslandenes synspunkt er, at de udviklede lande er historisk ansvarlige for mange af klimaproblemerne, samtidig med at vi har råd til at gøre noget ved det. De rige lande mener imidlertid, det er nødvendigt også at få f.eks. Indien og Kina med i en klimaaftale.

Klima mig her og klima mig der. Får du nogensinde nok af klima?

– Godt spørgsmål. For at være helt ærlig: Jo. Men det er især, når jeg kommer hjem fra topmødet og tænder for fjernsynet, der også handler om klima. Det er nok mere medicinsk end selve substansen, jeg kan blive træt af. Generelt øger

det min interesse at være så tæt på forhandlingerne, og jeg har bestemt stadig mod på at skrive ph.d. om emnet! ■

Foto: Søren Kjeldgaard

Lidt lys i mørket for ASB's lokalesituation

Endelig er byggeriet af Handelshøjskolens hårdt tiltrængte udvidelse undervejs. Men den nye fløj løser formentlig langt fra fremtidens pladsproblemer.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Klokken 8.05 på en råkold decembormorgen, mens en enlig gravko stod i baggrunden og dampede af efter en række præmature skovfulde jord, blev det første officielle spadestik taget til et Handelshøjskole-byggeri, der har været otte år undervejs.

Den nye bygning, som får bogstavbetegnelsen S, står først færdig i 2012, men dekan Børge Obel fra Handelshøjskolen (ASB) er alligevel svært tilfreds med, at spaden nu er kommet i jorden.

– Ja, jeg er en glad mand i dag. Vores lokalesituation er ved at være rigtig slem, og vi har behov for at få bedre faciliteter til vores studerende, siger dekanen.

Underviser til kl. 21

Børge Obel forklarer, at når den nye bygning står færdig, vil den rumme spisefaciliteter, læsepladser og undervisningslokaler – og især det sidste er tiltrængt.

– Vi har i øjeblikket daghold, der kører undervisning til klokken 21, og selvom vi har lavet en regel om, at ingen studerende må have aftenundervisning mere end en gang om ugen, er det selvfølgelig ikke en holdbar løsning i længden. Derfor har vi hårdt brug for de nye faciliteter, siger han.

”Det er utrolig vigtigt, at vi har den campusstemning, som det samlede Aarhus Universitet kan tilbyde.

Nicolai Wammen, borgmester

Massiv udbygning

Til første spadestik på Handelshøjskolen gjorde borgmester Nicolai Wammen det klart, at han ikke forventede, at det var sidste gang, han skulle indvie noget på universitetet.

– Jeg forventer, at vi vil se universitetet, i ordets bedste forstand, brede sig ud, så yderligere 10.000 studerende vil få deres gang på

Aarhus Universitet i de kommende år, sagde borgmesteren og blev bakket op af Aarhus Universitets rektor, Lauritz B. Holm-Nielsen.

– Det er ikke nogen hemmelighed, at universitetet har stort behov for plads til forskning, undervisning og studen-

teraktiviteter. I de kommende år vil vi stå over for en massiv udbygning og vækst. Det betyder ikke, at der ikke sker tilpasninger på universitetet, som vil gøre ondt nogle steder, men det overordnede billede er stadig en vækst i den næste generation, som det kan være svært at forestille sig, sagde rektor.

Campus midt i Århus

I oplægget til den fysiske udbygning af Aarhus Universitet, Visionsplan 2008-2028 fra april sidste år, lagde bestyrelsen og rektoratet op til, at universitetets eksisterende bygningsmasse i Århus skal udvides til næsten det dobbelte over de næste tyve år. Og borgmester Nicolai Wammen understreger, at et Aarhus Universitet i fortsat fremgang er helt centralt for Århus som by.

– Universitetet og vores uddannelsesinstitutioner er supervigtige for Århus som by. De er med til at give byen puls, liv og vækst og er nogle af de allervigtigste arbejdspladser i byen, siger borgmesteren og slår også fast, at et voksende Aarhus Universitet stadig hører hjemme i den trange bymidte.

– Det er utrolig vigtigt, at vi har den campusstemning, som det samlede Aarhus Universitet kan tilbyde. Andre danske byer har også universiteterne samlet, men det er kun i Århus, at de ligger samlet helt inde i byens hjerte, siger Nicolai Wammen.

Løser ikke alt

Ifølge dekan Børge Obel vil den nye bygning ikke løse alle Handelshøjskolens pladsproblemer, og under-

viserne vil også i fremtiden have kontorer på forskellige adresser i Århus Vest.

– Vi har da en drøm om at samle alt under ét tag, men den nye bygning S kommer ikke til at rumme kontorer, for det er i første omgang studenterfaciliteterne, vi koncentrerer os om.

Dermed afslører dekanen også, at det nok heller ikke er sidste gang, at Handelshøjskolen udvider.

– Når vi ser på vores forventninger til fremtiden og det antal studerende og medarbejdere, vi forventer at have om 5 eller 10 år, har vi helt klart behov for at finde flere lokaler, siger han og garanterer, at eventuelle, fremtidige byggerier ikke vil være lige så lang tid i støbeskeen, som den nye bygning S har været.

– Det var et godt stykke tid før min tiltrædelse som dekan, at de første planer blev lagt for udvidelsen, men både problemer med byggetilladelser, en fusion og medfølgende nye ejerforhold for Handelshøjskolens bygninger har, sammen med overdragelsen af byggesagen til Videnskabsministeriet, gjort det til en alt for lang proces. Derfor er det også ekstra rart at sætte spaden i jorden, siger Børge Obel. ■

Se mere om den nye bygning på www.asb.dk/nybygning

Læs universitetets strategi for udvidelser på www.au.dk/da/visionsplan

”Jeg er en glad mand i dag. Vores lokalesituation er ved at være rigtig slem, og vi har behov for at få bedre faciliteter til vores studerende.

Børge Obel, dekan

Foto: Jesper Røis/AU-foto

Dekan Børge Obel (t.v.), Borgmester Nicolai Wammen og Rektor Lauritz B. Holm Nielsen tager sammen første spadestik.

Handelshøjskolens udvidelse står klar i 2012, men det bliver nok ikke sidste byggeri på Handelshøjskolen, siger dekan Børge Obel.

Foto: Jesper Røis/AU-foto

Mit studieliv

Jeg trådte mine studiesko på Det Teologiske Fakultet fra 1999–2007. Årtiet bød bl.a. på et farvel til evighedsstudenter, håndskrevne skriveøvelser og ikke mindst tåger af tobak.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Jeg begyndte at læse teologi 1. september 1999. Klokken ni om morgenen ankom vi i Aulaen på Nordre Ringgade. Nogle var solbrændte, netop ankommet fra en backpackerrejse i Østen. Andre var blege, netop ankommet fra barndomshjemmet i Rødekro. Vi så forsigtigt hinanden an, inden vi tog soveposerne under armen og gik ud til bussen, der skulle fragte os til ruskurset på Askov Højskole.

”Jeg interesserer mig mest for døden,” sagde min sidemand ivrigt, mens bussen rullede ud af Århus.

Mange af os havde ikke den fjerneste anelse om, hvad vi ville bruge vores studium til. Vi syntes bare, at faget var spændende. Holdningen var, at vi nok skulle finde på noget at lave bagefter. Hvad vi da også har gjort. Verden var åben. Denne sorgløshed og optimisme begyndte at vende i den anden halvdel af 00'erne,

hvor russerne var knap så selvsikre. For hvad kunne man egentlig bruge teologi til, hvis man da ikke ville være præst? Og hvad nu hvis man blev arbejdsløs?

De bekymringer havde vi ikke i samme grad i begyndelsen af 00'erne. Her var det mere spørgsmålet om livets mening, der trængte sig på, når vi i min rusgruppe mødtes over rødvin og økologiske Thy-øl for at diskutere eksistentialisme, mens vi hørte Jeff Buckley. Hvorefter vi tog hen i Studenterbaren, der dengang blev bestyret af evighedsstudenten Peter, der altid bar blåt Kansastøj og engang medbragte sine to børn i en papkasse. Blev det rigtig festligt, tog vi videre ned på Fatter Eskil og drak White Russian.

Tobakstågerne lettede

I begyndelsen af 00'erne holdt Teologi til i bygningerne ved siden af Aulaen. Der lugtede af kridt, kælder og tobak i de slidte, gule lokaler. Folk stod og røg cigaretter og pibe på

gangene og af og til i auditorierne. Også i Stakladen blev der pulset på livet løs i en sådan grad, at man knap kunne finde sin læsegruppe i tågerne. I 2005 blev der indført rygeforbud. Enkelte studerende og sågar undervisere praktiserede en overgang civil ulydighed ved deres stambord, men protesterne ebbede langsomt ud. Der var trods alt stadig en kaffestue, der tillod rygning – indtil 2007. Den sidste bastion faldt, da Studenterbaren, der nu hedder Unibaren, blev røgfri et par måneder efter. Hvis nogen havde forudsagt det i begyndelsen af 00'erne, ville vi have grinet højt.

Vi ville også have undret os, hvis nogen havde påstået, at alle ville have en mobiltelefon ved udgangen af 00'erne. Jeg fik mit første eksemplar i 2001. I flere uger lå den trygt og godt i min skrivebordsskuffe, da jeg ikke helt kunne se pointen i at rende rundt med den. Det gik jo fint nok uden. Men efterhånden blev den uundværlig. Hvis man f.eks. blev væk fra sine venner ved den årlige kapsejls i Universitetsparken, hvilket var og er et tilbagevendende problem, kunne man bare sende en sms. Hvis altså ikke netværket var overbelastet.

Farvel til håndskrevne eksaminer

Til min første skriftlige eksamen sad jeg i Historisk Kantine og skulle oversætte et par sider af Johannesevangeliet fra græsk til

DET BETØD 00'ERNE FOR MIN FORSKNING

I anledning af årets og dermed årtiets sidste nummer af Campus har vi spurgt en række forskere om, hvad 00'erne betød for deres forskning. Kom der et gennembrud inden for forskningsfeltet, som fik betydning og ledte det ad nye spor? Og kom der nye betingelser til det værre eller det bedre for forskningsområdet?

Den Genomiske Æra

Anders D. Børglum, professor og institutleder, Institut for Human Genetik

For mig er 00'erne et skelsættende årti, hvor det endelig lykkedes i større stil at afdække den genetiske baggrund for mange hyppige folkesygdomme. Mere end hundrede nye gener for disse komplekse sygdomme er blevet kortlagt. Det drejer sig dog kun om toppen af isbjerget, men det er store gennembrud for forståelsen af disse sygdomme, og hvorfor de udvikles. Det var også en hovedårsag til, at Science udnævnte Genetic Variation til ”Breakthrough of the Year 2007”.

Efter de seneste års kortlægning af menneskets og adskillige andre arters arvmasse (genom) kortlægges nu menneskets genetiske variation, hvor en stor del har betydning for sygdom og sundhed. Samtidig er der sket gennembrud i de genetiske/genomiske teknologier, som muliggør systematisk identifikation af den genetiske baggrund for delvist

arvelige folkesygdomme. Herved afdækkes den initiale faktor (”nøgle”) til den biologiske årsagskæde, som kan nærmere karakteriseres i celle- og transgene dyremodeller (”functional genomics”) og danne baggrund for genetisk baserede diagnostiske og behandlingsmæssige tiltag (genomisk medicin). Jeg har sammen med andre forskere fra Aarhus Universitet deltaget i et stort internationalt samarbejde, hvor det lykkedes at kortlægge gener, der har betydning for udvikling af skizofreni. Samtidig er det sandsynligt, at der er flere tusinde hyppige genetiske variationer, der har denne betydning. Fundet af nye skizofreni-gener øger indsigten i sygdomsmekanismerne og kan skabe grundlag for at udvikle en bedre behandling, som kan tilpasses den enkelte patient.

Således er den medicinske genetik i disse år – af nogle kaldet ”Den Genomiske Æra” – mere end nogensinde af essentiel betydning for forståelse af såvel normale som sygdomsrelaterede molekylære mekanismer, molekylær medicin og translationel, individualiseret medicin.

Religionens genkomst

Lene van der Aa Kühle, lektor, Afd. For Religionsvidenskab

I 1999 skrev jeg min første videnskabelige artikel til et peer-reviewed tidsskrift. Sådan betegnede man det selvfølgelig ikke dengang, selvom artiklen blev læst af flere fagfæller, og jeg fik den tilbage med forslag til ændringer, der skulle laves, hvis den skulle trykkes. Artiklen handlede om det paradigmeskift, der på det tidspunkt var ved at ske inden for religionssociologien. Man var på det tidspunkt i gang med at smide de velkendte teorier om sekularisering ud og erstatte dem med nye teorier om religionens genkomst. Paradigmeskiftet er stadig i gang i dag, men meget har ændret sig i 00'erne, ikke mindst foranlediget af 11. september, som skrev det i neon-skrift, hvis man ikke allerede havde forstået det: Religion kan stadig være virkelig magtfuld.

Terrorangrebet d. 11. september betød sammen med Muhammedkri-

sen, Danmarks største udenrigspolitiske krise siden 2. verdenskrig, også at den offentlige forståelse af, hvad religion er og kan gøre, forandredes. Religion er ikke bare en privatsag, men kan være farlig, hvad enten den bruges til at retfærdiggøre terrorangreb eller som udgangspunkt for holdninger, som nogle (med henvisning til endnu et 00'er-begreb) mener, truer samfundets sammenhængskraft. 00'erne har derfor også betydet en voldsom politisk interesse for forskning i religion, ikke mindst – naturligvis – islam. Den politiske interesse for forskningen i islam har ændret forskningens betingelser, således at der nu er fokus på og midler til forskning i problemstillinger, der udspringer af politiske problemstillinger snarere end af forskningen selv. Forskning i ”æresdrab”, brugen af burqa/niqab og radikaliserer er gode eksempler på dette. Politikere og embedsmænd efterspørger forskning, der legitimerer deres holdninger eller giver bestemte handlingsanvisninger og har ofte svært ved at acceptere det, når forskningen ikke leverer dette. Mit ønske for 10'ernes universitet: forskning for forskningens skyld.

i OO'erne

dansk. Samtidig bed jeg i blyanten og forsøgte at holde en nogenlunde orden på det kalkerpapir, der hen mod eksamenens afslutning indeholdt flere overstregninger og henvisninger end egentlig tekst. Efterhånden gled de håndskrevne eksaminer og skriveøvelser da også ud af billedet til fordel for computerskrevne hjemmeopgaver, der til sidst blev et krav – i hvert fald på Det Teologiske Fakultet. Der gik på et tidspunkt rygter om, at en studerende var dumpet, fordi han havde skrevet sin eksamensopgave i hånden. Vildt uretfærdigt, tænkte nogle, han havde jo ikke computer. Han havde efter sigende ikke engang toilet i det kolonihavehus, han boede i. Men han kunne jo bare bruge computerrummet på fakultetet og få hjælp af computermændene, hvis han ville købe en diskette.

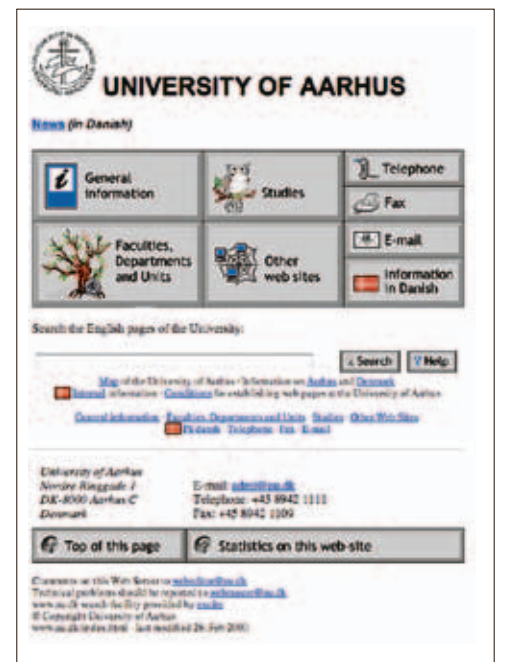
Min første computer, som jeg fik i 2000, var på størrelse med mit 14-tommers fjernsyn. Plus harddisk. Jeg husker, at jeg sad foran det stationære monstrum på mit værelse på Trillegårdskollegiet, det nuværende Vilhelm Kiers Kollegium, og skulle surfe. Hvilken hjemmeside skulle man gå ind på? Et af valgene var faktisk Aarhus Universitets beskedne website med en tegning af en ugle og et spindelvæv med små computere i. Forsiden rummede få, men vigtige oplysninger såsom telefonnummer, e-mail og det uundværlige telefaxnummer.

I anden halvdel af OO'erne invaderede Facebook vores bevidsthed. Jeg kom først på det hypede mødested efter endt studietid og kunne her konstatere, hvem af mine gamle studiekammerater der var endt som præster, fagforeningskonsulenter, projektmedarbejdere og coaches. En enkelt var blevet vurderings ekspert, en anden postbud.

Sværere vilkår for evighedsstudenter

Som den opmærksomme læser har bemærket, gennemførte jeg ikke mit studium på normeret tid. Det var ret almindeligt på Det Teologiske Fakultet i første halvdel af OO'erne. Man kunne stort set tage fagene i det tempo, man ville og holde pauser undervejs for at rejse, arbejde, lære egyptisk eller tage på musikhøjskole. Specialet kunne man snildt være flere år om.

En ny studieordning og nye specialeregler i midten af OO'erne strammede nettet. Nu skulle vi hurtigt og effektivt gennem studiet, og fakultetet efterlyste de mystiske ”spøgelsesstudenter”, der var indskrevet uden at dukke op til eksaminer eller undervisning. Hvor var de? Og hvor er de i dag? De fleste blev nok færdige med specialet til sidst. Enkelte er stadig at finde i Stakladen. Det samme er de skæve eksistenser og ærkeårhusianske taxachauffører, som også sad der for 10 år siden. ■

Hvad skal vi med nye grafiske elementer, hvis bare ”uglen” kom tilbage? Aarhus Universitets hjemmeside i år 2000 med de karakteristiske ikoner og de kun 16 forskellige farver, som webstandarderne krævede dengang.

Nano-støvkorn som fødsels- hjælper for nye stjerner

Liv Hornekær, lektor, Institut for Fysik og Astronomi og Interdisciplinært Nanoscience Center (INANO).

OO'erne var årtiet, hvor vi afslørede, at interstellar kemi i de gigantiske molekyleskyer, hvor nye stjerner fødes, startes af reaktioner på overfladen af bitte små nano-støvpartikler. Det var også det årti, hvor det lykkedes at isolere grafen, et enkelt grafitlag – kun et kulatom tykt, og det årti hvor universiteternes grundbevillinger blev så små, at stort set al forskningsfinansiering nu er ekstern.

En stjernes fødsel styres af fysiske og kemiske processer i den sky af støv og molekyler, hvori stjernen dannes. I mange årtier har man spekuleret på, hvordan brintmolekyler, skyernes hovedbestanddel og det første trin på vejen mod kompleks kemi, dannes. Om de f.eks. kan dannes på overfladen af de nano-støvpartikler, der også er til stede i de interstellare skyer. I OO'erne har vi fundet svaret: Eksperimenter foretaget

bl.a. her på universitetet har vist, at støvkornenes overflade er en effektiv katalysator for dannelsen af både brintmolekyler og mere komplekse molekyler. Så nu ved vi, at bitte små interstellare støvkorn spiller en hovedrolle som fødselshjælper for nye stjerner.

Ifølge teorierne skulle grafen, et enkelt lag grafit, ikke være et stabilt materiale. Men i dette årti lykkedes det alligevel for engelske forskere at isolere sådan et enkelt grafitlag, og det var mere end stabilt. Det viste sig at være stærkere end stål og at have en højere elektrisk ledningsevne ved stuetemperatur end noget andet kendt materiale.

Grafen ville være det ideelle materiale til elektriske kredsløb, hvis bare man kunne tænde og slukke for ledningsevnen. På Institut for Fysik og Astronomi har vi fundet en metode til at gøre netop det. Hermed er grafen kommet lidt tættere på at indfri forventningerne. Grafen bliver kaldt ”the material of the future”. Spørgsmålet er nu, om det altid vil blive ved med at være det, eller om det i det kommende årti vil blive ”the material of the present”.

Fra verden i litteraturen til litteraturen i verden

Dan Ringgaard, lektor, dr.phil., Nordisk Institut

I år 2000 disputerede jeg med en afhandling om Sophus Claussens digte mm., Den poetiske lægase. Bogen er propfyldt med detaljerede, formelle læsninger, digt for digt, vers for vers. Rammen omkring digtlæsningerne er begrebslig, ikke mindst er begreberne litteraturhistoriske, men der er meget lidt om den tid Sophus Claussen levede i og intet om hans liv.

I år har jeg sammen med tre kolleger udgivet en litteraturhistorie for gymnasieskolen, litteraturDK hedder den. Heri læser vi dansk litteraturhistorie tematisk og globalt. Den er et forsøg på at skrive en national litteraturhistorie i globaliseringen, og den tager udgangspunkt i seks fundamentale forhold ved det at være menneske. Den er et svar på, hvad litteraturen kan bruges til i dag. Man kan sige, at jeg i løbet af OO'erne har bevæget mig fra verden i litteraturen til litteraturen i verden.

Den lægase, der omtales i titlen på min disputats, er en utæthed i det autonome digt,

noget med at verden siver ind og ud af det, trods digtets og dets forfatters bestræbelser på det modsatte. I dag er det hele en stor oversvømmelse.

I 2005 udgav jeg en bog om Henrik Nordbrandts digte, Nordbrandt. Den har også en del tætte, formelle læsninger, men den begynder med to kapitler om stedet. De var et vendepunkt, en bevægelse væk fra den såkaldt sproglige vending og imod den såkaldt rumlige vending. Den sidste inkluderer alt fra den samsende interesse for stedet til opmærksomheden på, at også litteraturen er blevet kosmopolitisk. Til næste år udgiver jeg en bog om stedet, Stedssans – som for at slutte den cirkel. Udlagt sådan er det, jeg har skrevet, en perfekt symmetrisk afspejling af, hvad der er sket inden for mit fag i OO'erne og et udtryk for, hvordan vinden blæser på humaniora. Set indefra tager det sig lidt anderledes ud. Der ligner det snarere en udvidelse af mit register som litteraturforsker, litteraturlæser og litteraturlærer, og det virker som en personlig historie, hvor hvert spørgsmål har taget det næste uafhængigt af historiens gang. Vending eller ej: Jeg forestiller mig at verden i litteraturen stadig findes midt i litteraturen i verden – og omvendt.

Podcast-konflikt spøger på universiteterne

Mange udenlandske universiteter har i flere år podcastet deres forelæsninger, mens Danmark halter langt bagefter. De studerende vil gerne have timerne optaget og lagt på nettet, mens kun en ud af fire undervisere fra Aarhus Universitet er positivt stemt over for ideen.

Af Morten Bram Grønnegaard

journaliststuderende

Ved første øjekast ligner det en hvilken som helst anden forelæsning på Aarhus Universitet. Men timerne er ikke en del af det obligatoriske pensum, og er istedet arrangeret som et frivilligt foredrag af foreningen Kritisk Profil. Samtidig bliver underviseren fulgt tæt af et kamera bagest i lokalet, der får alle guldkornene om multilevel-analyse ind på linsen. Optagelsen bliver efterfølgende klippet sammen med underviserens PowerPoint-præsentation og lægges på internettet som podcast.

Underviserne er på vej ud i universiteternes cyberspace.

– Nu kan studerende hente foredraget, og når eksamen nærmer sig, kan den bruges til repetition, siger Ask Foldspang Neve, som er formand for foredragsforeningen Kritisk Profil, som er den forening ved Institut for Statskundskab, der har taget initiativet til på egen hånd at optage en række af foreningens efterårsforedrag.

Regelmæssig podcasting af forelæsninger ville ifølge Ask Foldspang Neve gøre hverdagen lettere for de studerende. Alligevel er kun hver fjerde universitetsunderviser positiv over for podcasting – og næsten halvdelen er direkte imod ideen. De studerende er derimod langt mere positive. Tre ud af fire studerende ser

podcasting af forelæsninger som en god idé.

Det viser en rundspørge blandt 415 undervisere og 210 studerende på Aarhus Universitet.

Underviserne er bange

På Aarhus Universitet er der ikke nogen samlet opsamling af erfaringerne med podcasting. Projektafdelingen på Syddansk Universitet (SDU) har derimod samlet erfaringer med podcasting siden starten af 2006, og her mener projektchef Bjarne Nielsen, at der er flere forklaringer på underviserens modstand

– Der er en gruppe undervisere, som er meget bange for at blive overflødige. De frygter, at man bare genbruger forelæsningen året efter. Andre undervisere er bange for, at deres kolleger eller studienævnet går ind og lytter forelæsningen kritisk igennem. Og så er der frygten for, at nogle studerende ikke møder op til forelæsningen, hvis den bliver podcastet, fortæller han.

Ubegrundet frygt

Men de erfaringer, der trods alt er blevet gjort på Aarhus Universitet viser, at underviserne måske ikke har så meget at være bange for. På Danmarks Pædagogiske Universitetsskole (DPU) har man siden 2007 podcastet forelæsninger på udvalgte uddannelser, og mange undervisere har nu vænnet sig til teknologien.

– Underviserne har intet at frygte. Podcasting af forelæsninger er en stor mulighed for dem, og det er efter min opfattelse ufarligt at bruge. Det er et redskab og ikke mere end det, siger it-konsulent ved DPU Leif Glud Holm.

Den opfattelse bakkes op af Bjarne Nielsen fra SDU. En tidligere undersøgelse herfra viser således, at podcasting ikke har nogen betydning for fremmødet. Samme billede gør sig gældende på DPU.

– Det er bestemt ikke vores opfattelse, at podcasting får de studerende til at sige: 'Det er fedt! Så kan jeg blive derhjemme i stedet for.' Nej, man har behov for det sociale samvær, siger Leif Glud Holm.

På Syddansk Universitet er det fire år siden, at de første forsøg med podcasting af forelæsninger blev gennemført. Underviserens modvilje var ifølge Bjarne Nielsen ekstrem stor i begyndelsen.

– Vi havde en underviser, der var enormt bange for det. Vi snakkede så med hende, og efter et års tid kunne hun godt se, at hendes frygt var latterlig, fortæller Bjarne Nielsen.

Gode erfaringer fra udlandet

På mange udenlandske universiteter bliver forelæsningerne konsekvent podcastet. Specielt i USA er det meget udbredt.

– I USA bruges podcasting som et konkurrenceparameter mellem universiteterne. Jeg tror, det er årsagen til, at de er så langt fremme i USA. Og den holdning, at man gerne vil vise sig selv som et godt universitet, hvorfor skulle den ikke slå igennem i Danmark? spørger Karin Høgh, der er selvstændig podcasting-konsulent og i flere omgange har været i USA for at samle erfaringer.

– De udenlandske undersøgelser viser, at studerende som har mulighed for at hente forelæsninger som podcasts, klarer sig bedre til eksamener. De misser ingen forelæsninger, de har bedre mulighed for repetition, og de er mere engagerede i undervisningen, siger hun.

Pinligt for universiteterne

Karin Høgh retter kritik mod universiteternes måde at viderefremme deres forsøgsresultater til underviserne på. Hun påpeger, at der i højere grad bliver snakket om barrierer end om muligheder.

– Det er næsten pinligt for universiteterne, at de ikke er kommet længere. Da mediet var nyt, var der en pionerånd omkring det. Men dengang var man ikke i stand til at brede det ud, siger Karin Høgh, der har svært ved at forestille sig, at podcasting af forelæsninger stadig har en chance for at slå igennem i Danmark.

– Det er bekymrende, at universiteterne ikke er i stand til at tage et så oplagt medie i brug. Hvis det er et billede på, hvordan universiteterne er gearet til at bruge nye kommunikationsformer, så er det ikke godt, siger Karin Høgh.

Studerende tager selv affære

Situationen har fået flere studerende på landets universiteter til selv at optage forelæsningerne efter aftale med underviseren. På DPU har

SÅDAN SIGER UNDERVISERNE:

- "Hvis universiteterne begynder at genudsende podcasts, gør vi os selv arbejdsløse."
- "Jokes, pjat og små anekdoter ville jeg bortensurere, hvis det skulle ses af andre efterfølgende."
- "Podcasting kan let blive en undskyldning for ikke at møde op og måske udskyde læsningen."
- "Det er et brud på min ophavsret og kan føre til, at mine ord bliver misbrugt."
- "Vi risikerer at bombe undervisningen 25 år tilbage i pædagogisk henseende."
- "Podcasts er sikkert udmærket på pølsefabriksuddannelser og i Australien."

Kilde: Rundspørge blandt 415 undervisere på Aarhus Universitet.

HVAD ER PODCASTING?

- Podcasting er en måde at distribuere lyd og billeder på via internettet. Det er typisk radio- og tv-programmer, som brugerne dermed får mulighed for at downloade automatisk til deres computer.
- Man kan abonnere på podcasts, når der kommer nye udsendelser, så de automatisk bliver overført til computeren og herfra eventuelt kan flyttes til en mobil afspiller.
- Navnet podcasting er sammensat af navnet på Apples musik- og videoafspiller iPod og det engelske ord broadcasting, som betyder at udsende.

Kilde: DR

Foto: Lars Kruus/All-Photo

nogle studerende sågar et videokamera med til forelæsningerne, fortæller Leif Glud Holm.

Også andre steder på Aarhus Universitet har de studerende selv taget affære. Flere undervisere kan berette om, at de studerende på egen hånd placerer en ren maskinpark af diktafoner oppe ved forelæsningspulten.

På den måde hører Ask Foldspang Neve og Kritisk Profils podcastforsøg til de mere tjekkede. Her har et kamera og en klipsmikrofon erstattet de billige diktafoner, men alligevel er projektet i bund og grund drevet af studerende. Ask Foldspang Neve har dog allerede gjort sig tanker om, hvordan podcasting skal lanceres bredere for underviserne.

– Underviserne kan let komme til at føle, at noget bliver proppet ned over hovedet på dem. Så vi vil forsøge at skabe en debat, så underviserne selv kan formulere de mange muligheder ved podcasting af forelæsninger. ■

Se foredragene fra Kritisk Profil og andre podcasts fra Universitetet på www.podcast.au.dk

Smertefuldt men nødvendigt samarbejde mellem universiteter og ministerier

Miljøtilstandsrapporten *Natur og Miljø 2009* fra Danmarks Miljøundersøgelse (DMU) er den første færdige rapport efter sektorforskningsinstitutionernes fusion med universiteterne. Samarbejdet er nødvendigt, men ikke harmonisk, mener man på universitetet.

Af Anna Mogensen
freelancejournalist

”Mafia-metoder og sminkede forskningsresultater, der passer i politikerens kram”.

Kritikken fra blandt andet Det Kgl. Danske Videnskabernes selskab har været hård, når det gælder alliancen mellem forskere og politikere efter sammenlægningen af sektorforskningsinstitutioner som Danmarks Miljøundersøgelse (DMU), Danmarks Jordbrugsforskning (DJF) og universiteter i 2007.

Miljøtilstandsrapporten *Natur og Miljø 2009* er den allerførste rapport efter fusionen mellem AU og DMU. Købt og betalt af Miljøministeriet og udført efter præcis de samme høje faglige standarder som al anden forskning. For selvom et ministerium udskriver checken og takker for den bestilte vare, imødegår forskerne kritikken og værner om deres faglighed for enhver pris. Miljøtilstandsrapporten lægger retlinede spor ud for, hvordan faglig troværdighed og metodemæssig uafhængighed går hånd i hånd med ministeriets forventning om præcis rådgivning. Alligevel er der grund til at forbedre rammerne for samarbejdet mellem forskere og ministeriets mænd, mener flere af de involverede personer.

Norden og fiskestimerne

Et bredt samarbejde på tværs af flere forskningsenheder, reviews og et tæt samarbejde med myndighedernes faglige eksperter er med til at sikre faglig troværdighed og forskningsmæssig relevans, forklarer forskningschef Henning Høgh Jensen, DMU.

– Det er redaktionsgruppen, der har det faglige ansvar for rapporten, og vi står vagt om den faglige kvalitet på flere fronter. Alle

eksperter, der ved noget om det her, har været inde over, hvorefter vi har sendt rapporten i offentlig høring. Hvis der sidder en eller anden nord, der ved alt om fiskestimers opførsel under faldende ilt-koncentrationer i Østersøen, skal han kunne kigge på det og påpege en fejl. Vi er klar til at indgå i en debat med alle forskere som en del af kvalitetssikringen, forklarer Henning Høgh Jensen.

Han fortsætter:
– Desuden er et tæt samarbejde med Miljøministeriets følgegruppe vigtigt. De kommer med konstruktive input, kommenterer løbende og bidrager til den faglige proces. På den måde hjælper de med at kvalitetssikre vores arbejde.

Fagligt forsvarligt og relevant

Præcis den del af processen har skudt en indædt debat i gang om, hvor tæt på forskernes arbejdsproces ministeriet skal være. Samarbejdet har desuden gødet jorden for anklager om, at politikerne piller ved forskernes faglighed og farver deres resultater.

Men forskerne kan godt både levere bestilt forskning og samtidig fastholde deres akademiske integritet og troværdighed, fastslår Danske Universiteter i publikationen *Hvidbog om forskningsbaseret myndighedsbetjening*. Fornuftsægteskabet mellem universiteter og ministerier er nødvendigt, men ikke harmonisk, viser den aktuelle arbejdsproces omkring miljøtilstandsrapporten.

– Der er givet og taget på begge sider, og det

har været smertefuldt både for os og for dem. Vi har ikke fået etableret rammer for kvalitetssikring af arbejdet, der er gode nok. Vi har afstemt forventningerne undervejs, men det var for eksempel ikke aftalt præcis, hvilke krav der skulle opfyldes, for at vi kunne gå ud og sige, at nu var rapporten færdig, fortæller Henning Høgh Jensen.

” Vi forsøger af al magt at sige, at vi ikke ligger under for økonomien, men underbevidstheden kan måske spille os et puds en gang imellem.

Henning Høgh Jensen, forskningschef DMU.

– Vi forsøgte konstant at fastholde det faglige fokus, og ministeriets folk testede det hele tiden af i forhold til, hvad der var vigtigt for dem og det produkt, de skulle bruge. Vi vil gerne levere et stykke arbejde, der er fagligt

forsvarligt for os og relevant for dem. Derfor skal vi have beskrevet procedurer omkring udførsel af forskningsbaseret rådgivning noget klarere, siger Henning Høgh Jensen.

Fagligheden trukket til det yderste

Også Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet (DJF) leverer forskningsbaseret myndighedsbetjening. DJF og Fødevareministeriet arbejder sammen om at etablere strukturelle rammer for den gode arbejdsproces. Armslængdeprincippet – klar adskillelse mellem den forskningsfaglige rådgivning og politikerens håndtering af forvaltningsopgaven – er det krystalklare pejlemærke, fastslår dekan Just Jensen, DJF.

– Vi har haft en tradition for at gøre meget ud af en tydelig adskillelse af den rådgivning, som vi giver ministerier og andre myndigheder og så deres beslutningsprocesser, siger han.

Men hvad hvis ministeriet siger ”tak for rapporten, den lever fint op til vores forventninger om den opgave, vi bestilte” på et tidspunkt, hvor forskerne sidder med forkølede, usikre data, som de ikke har haft lejlighed til at undersøge og bearbejde?

– Det sker ikke. Vores faglighed bliver altid trukket til det yderste. Forskerne skriver kun under på rapporter, de kan stå inde for. Der har været eksempler på rapporter, hvor de anbefalinger, vi har givet, ikke er blevet fulgt. Det synes vi måske ikke er klogt, men det accepterer vi, for sådan er det politiske spil nu engang, siger Just Jensen, DJF.

Siden foråret 2009 har

Aarhus Universitets Udvalg for Forskningsbaseret Myndighedsbetjening løbende debatterer de gældende retningslinjer for den rekvirerede forskning.

– Ud over de almindelige kvalitetsprincipper for forskning har vi udarbejdet nogle retningslinjer for, hvad der kunne blive politik på området. Vi forventer, at de bliver færdige i begyndelsen af det nye år, hvorefter det kommer igennem rektoratet og universitetsledelsen til endelig vedtagelse derefter, siger prorektor Søren E. Frandsen, der er formand for udvalget.

Farligt for troværdigheden

I AU’s oplæg til hvordan man rent praktisk håndterer myndighedsbetjeningen, er der stadig nyt græs, der skal betrædes i forhold til ansvaret for rådgivningen, forskningsfriheden og de økonomiske incitamenter til at sige ja tak til myndighedsopgaverne.

Henning Høgh Jensen ser frem til at få rammerne på plads, og han skitserer et par af de retningslinjer, han har savnet i processen med miljøtilstandsrapporten, blandt andet omkring finansieringen.

– Lad os være ærlige – vi skal have pengene hjem for at køre butikken. Vi forsøger af al magt at sige, at vi ikke ligger under for økonomien, men underbevidstheden kan måske spille os et puds en gang imellem, siger han.

Alligevel kalder forskningschefen det ”en samfundsmæssig katastrofe,” hvis myndighedsbetjeningen flyttes væk fra universiteterne.

– Det politiske system skal have hurtig og god adgang til den nyeste og bedst mulige viden. Den kommer fra universiteterne, og jeg har svært ved at se, at man kan lave rigtig god forskningsbaseret rådgivning uden en tæt arbejdsproces. Hvis bare man kunne lægge pengene et andet sted hen. For det er farligt for vores troværdighed hele tiden at få den der med, at vi gør det, fordi vi er i lommen på politikerne, der skriver checken til os.

Også Just Jensen, DJF, mener, at der bør reguleres på de kanaler, hvor pengene kommer fra.

– Det bedste ville være, hvis vi skabte større uafhængighed mellem opdragsgiver og universiteter ved at finansieringen og opdragsgiver blev adskilt, sådan at pengene kom fra Viden- skabsministeriet, fastslår han. ■

NATUR OG MILJØ 2009

Den femte miljøtilstandsrapport *Natur og Miljø 2009*, der er udgivet af Danmarks Miljøundersøgelser, er den første færdige rapport efter fusionen af sektorforskningsinstitutioner og universiteterne i 2007. Tilstandsrapporten udkommer hvert fjerde år. Rapportens vigtigste hovedkonklusioner er, at klimaforandringerne har ramt os, biodiversiteten i naturen falder og miljøet påvirker danskernes sundhed.

Kilde: *Natur og Miljø 2009*, DMU, Aarhus Universitet

Foto: Jesper Reiss/AU-foto

Det generøse universitet – mellem **bullshit**, **brok** og **begejstring**

Den generøse forsker overskrider den faglige sandhedszone, når han kommunikerer i offentlige sammenhænge. Det skaber begejstring – og brok over forskere, som er involveret i bullshit-kommunikation uden videnskabelige belæg. Men både begejstring, kritik og risiko for bullshit er en del af et intellektuelt forskerliv på det moderne generøse universitet.

Debat

Af Claus Holm, prodekan for formidling, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet

Filosoffen Ludwig Wittgensteins veninde Fania Pascal fik fjernet sine mandler på hospitalet. Hjemme igen blev hun ringet op af Ludwig. Han ville høre, hvordan hun havde det. "Jeg føler mig hundesygt," svarede Fania. I samme øjeblik ophørte Ludwigs høflighed, og indigneret vrissede han: "Du ved ikke, hvordan en syg hund føler sig."

Historien finder man i filosofen Harry G. Frankfurts lille bestseller *On bullshit*. Frankfurt bruger Wittgenstein og historien til at udpege Fania Pascals udsagn som en omgang bullshit. For ifølge Frankfurt har hun ikke adgang til den følelse, som hun prætenderer at have, nemlig følelsen af at være "hundesygt". Der er derfor tale om misrepræsentation eller – om man vil – bullshit.

Men Harry G. Frankfurts ærinde rækker videre end til at brokke sig over Fania Pascals bullshit. Frankfurt mener, at det er et gennemgående træk ved vores kultur, at der er så meget bullshit i omløb. Alle ved det, alle bidrager til det, og vi gør det i ophøjet ro, da vi har tillid til, at vi kan skelne skidt fra kanel. Men her overvurderer vi nogle gange os selv. Situationen kræver nemlig de rigtige personer, bullshit-detektorer, som kan genkende virkeligheden ved at bruge den rigtige videnskabelige tilgang. De rigtige personer bliver folk som Frankfurt selv – forskere der underlægger sig et begreb om sandhed og kriterier for, hvornår noget er sandt eller falskt.

Problemet for Frankfurts løsning er, at den abonnerer på en tid, hvor forskningen havde en anden autoritet, end tilfældet er i dag.

Fra videnskab til retorik

I dag er universitetet blevet til et serviceuniversitet. Det betyder, at der ikke længere er tale om ophøjet formidling af sandheden, men om kommunikation med ligeværdige brugere. Brugernes kriterium er, om forskningen er troværdig i betydningen relevant og nyttig for dem. Det sætter forskerne i en ny situation. En retorisk situation.

Retorik beskæftiger sig med mødet mellem forskellige rationaler og med spørgsmålet om troværdighed. Retorik handler om at overbevise og begejstre i situationer, hvor der ikke er én entydig, saglig eller sand løsning. Det handler om effekt. Når det er sagt, så er og bør sandhed være en vigtig og central kilde til effekt, når det gælder universitetsforskernes kommunikation med det øvrige samfund. Der er ikke et automatisk fjendskab mellem retorik og sandhed. Men universiteterne er i en retorisk situation, hvor de skal overbevise i forhold til flere og andre kriterier end sandhedskriterier – men dog med udgangspunkt i det. Det skaber krav om at mestre nye kompetencer og mulighed for at udvikle et nyt generøst og improvisationsvenligt universitet. Først til begejstring som ny kompetence.

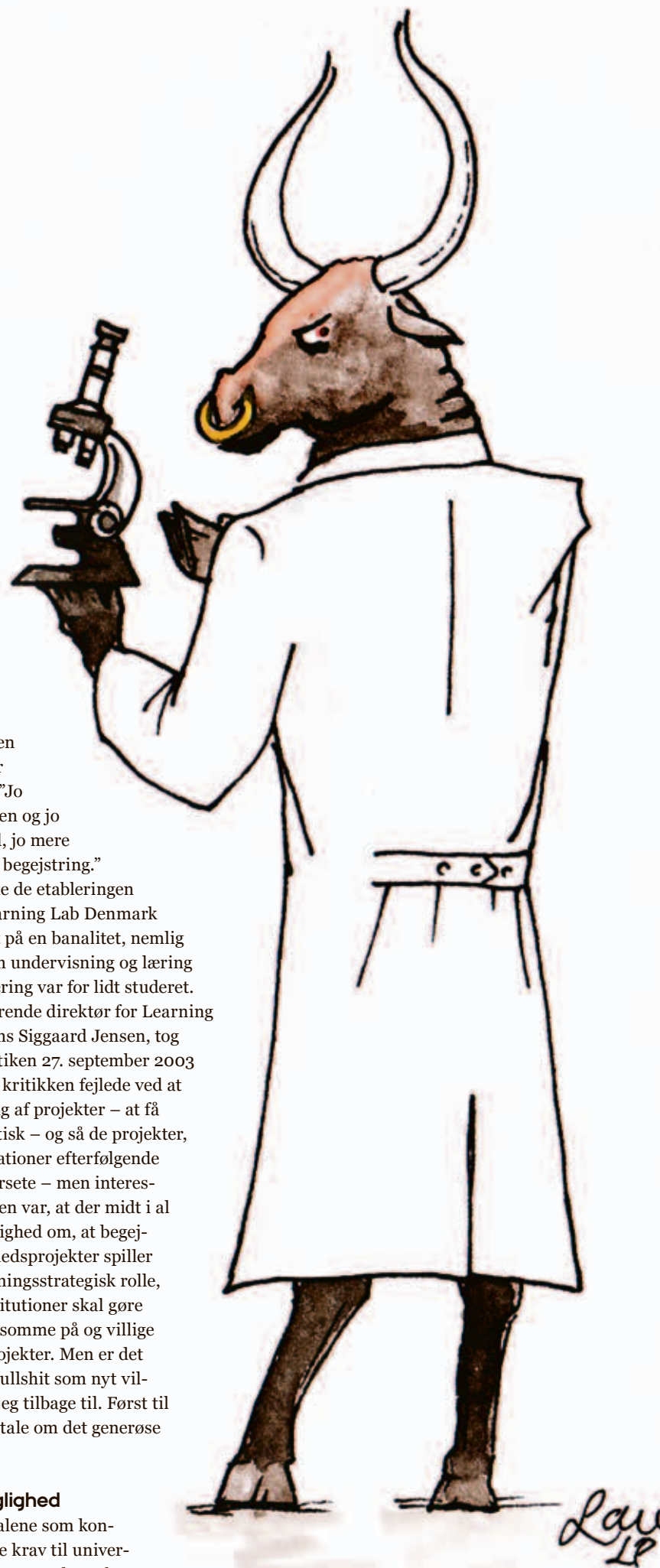
Er begejstring bullshit?

I 2003 udgav professor Bøje Larsen og forskningsmedarbejder Peter Aagaard bogen *På en bølge af begejstring*... om statsstøttede videncentre og projekter. Bogens tese var, at vi er på vej ind i et begejstrings- og projektsamfund, hvor en ny type forsker – den begejstrede projektmager – er begyndt at dominere. Denne projektmager er en fremragende retoriker, ultra-ambitiøs og i stand til at opspore, forme og frem for alt skabe begejstring for nye

intellektuelle trends. Larsen og Aagaard bedyrede, at de ikke havde noget imod begejstring, men i bogen – og den offentlige debat, den førte med sig – var deres konklusion: "Jo mere fravær af viden og jo større et logisk hul, jo mere efterspørgsel efter begejstring." Konkret kritiserede de etableringen af det tidligere Learning Lab Denmark for at være baseret på en banalitet, nemlig sondringen mellem undervisning og læring og en ide om, at læring var for lidt studeret. Professor og daværende direktør for Learning Lab Denmark, Hans Siggaard Jensen, tog til genmæle. I Politiken 27. september 2003 markerede han, at kritikken fejlede ved at forveksle etablering af projekter – at få dem besluttet politisk – og så de projekter, forskningsorganisationer efterfølgende realiserer. Det oversete – men interessante – ved debatten var, at der midt i al uenigheden var enighed om, at begejstrings- og synlighedsprojekter spiller en salgs- og forretningsstrategisk rolle, når forskningsinstitutioner skal gøre politikere opmærksomme på og villige til at finansiere projekter. Men er det ikke en accept af bullshit som nyt vilkår? Det kommer jeg tilbage til. Først til baggrunden for at tale om det generøse universitet.

Improviseret saglighed

Ideen opstår ikke alene som konsekvens af nye ydre krav til universitetet, men også som resultat af et selvopgør. Det er docent, D.Phil. Hans Fink, Aarhus Universitet, eksponent for, når han anbefaler et ideal om en rigere saglighed, der

De ansattes medbestemmelse skal sikres

Debat

Af Per Dahl, Finn Folkmann, Klaus Mølmer og Søren Pold

Universitetsloven af 2003 er nu blevet evalueret.

Først af medarbejderne på Aarhus Universitet i forsommeren. Det mundede ud i en række høringssvar fra bl.a. akademiske råd og institutter over hele universitetet, som er tilgængelige på AU's hjemmeside: <http://www.au.dk/da/uni/universitetsevaluering2009/hoeringssvar>.

Dernæst af universitetets ledelse i form af en rapport, som er tilgængelig her: <http://www.au.dk/da/uni/universitetsevaluering2009/endeligrapport>.

Sideløbende har der været gennemført yderligere en række analyser og spørgeskemaundersøgelser.

Endelig har det internationale evalueringspanel, der blev nedsat af Helge Sander, sammenfattet sine konklusioner i en over 100 sider lang, grundig og tankevækkende evaluering, som er tilgængelig her: <http://www.ubst.dk/institutioner-og-okonomi/universitetsevalueringen-i-2009>

Rapportens anbefalinger

Evalueringspanelet peger på en række problemer ved universitetsloven, herunder universiteternes manglende autonomi og den stærke detailstyring fra ministerium og regering. Fusionsprocessen gennemgås, og

ytringsfriheden og forskningsfriheden tages under kritisk behandling. Her springer det specielt i øjnene, at panelet mener, at den såkaldte instruktionsparagraf, § 17.2, hvor den enkelte forskers forskningsfrihed indskrænkes, bør afskaffes eller omformuleres.

Under vurderingen af hvordan de danske universiteter styres, stikker evalueringspanelet skruetrækkeren ind adskillige steder. Ikke mindst på det område som er vores hovedanliggende her, nemlig medarbejdernes medbestemmelse. Om den står der direkte, at "the involvement of academic staff and students in the decision-making processes in Danish universities is in need of specific improvement (...)". Og at "Improvements in this area cannot be left to leadership sensitivity on the issue, and ways should be found for holding management accountable for their performance regarding codetermination. This is a system-wide and strategic issue that deserves attention at national political level" (s. 38).

Sammenfatning og kommentar

Vi var under panelets besøg på AU delegater fra vores fakulteter og derfor indkaldt til møde med panelet 25.8.09. Vi er glade for, at de holdninger fra medarbejdersiden, vi bragte frem i vores høringssvar og på dette møde, indgår med så stor vægt i evalueringsanalysen og klare anbefalinger. De markant formulerede udmeldinger kan ikke overhøres, og de er helt i tråd med den meget

udførlige rapport, som blev udarbejdet af det akademiske råd på Samfundsvidenskab, og som sammenfattende inddrog de mange høringssvar.

To kulturer

Følges rapportens anbefalinger ikke, risikerer vi en udvikling, hvor to kulturer kommer til at præge universitetet: På den ene side en 'koncernkultur' med hierarkisk ledelse og fokus på 'branding' af et universitet, der står sig godt i diverse kvantitative opgørelser og 'rankings'. Og på den anden side en lønmodtagerkultur, hvor medarbejdere i stigende grad interesserer sig for og tager medansvar for nyudvikling af vilkår og strategier for forskning og uddannelse – ud fra den betragtning, at der alligevel bestemmes oppefra.

En sådan udvikling vil være uheldig for universiteternes og de universitetsansattes rolle i den frie akademiske debat, og den vil samtidig hæmme den innovative udvikling inden for forskning og uddannelse. Netop her er det vigtigt, at forskere har energi, motivation og frihed til at forfølge og udvikle fremtidens satsningsområder.

Universiteternes ansatte er generelt kendetegnede ved et loyalt og meget højt, fagligt engagement i deres arbejde, og både universiteter og samfund vil tabe meget, hvis de ansattes frihed inden for forskning og undervisning indskrænkes, og hvis medbestemmelsen ikke sikres.

Fremtiden

Et af de problemer rapporten afdækker, er et detailstyrende ministeriums top-down-dekreter og monitorerings-initiativer, som universitetets ledelse kun kan ekspedere videre, nedad til medarbejderne. En moderne og effektiv ledelse af universiteterne kræver, at ministeriet giver universiteterne et reelt og frit handlerum. Det vil være et vigtigt led i en fortsat udvikling af universiteterne, men det forudsætter lyttende ledere og medarbejdere, der er medbestemmende og medansvarlige. Fundamentet under en sådan proces er naturligvis ytringsfrihed og en kritisk og åben debat, internt og eksternt.

Det er selvfølgelig op til politikerne, om de vil tage initiativ til og gennemføre de lovændringer, som evalueringen lægger op til. Det er op til universiteternes ledelse, om de aktivt vil bakke om ændringer af universitetsloven og en bedre udformning af medbestemmelsen. Vi opfordrer hermed ledelsen på AU til at tage evalueringens kritik til sig og arbejde aktivt og konstruktivt for medbestemmelse, forskningsfrihed og fortsat ytringsfrihed.

Delegater fra Det Naturvidenskabelige og Det Humanistiske Fakultet til mødet med det internationale evalueringspanel, Per Dahl og Finn Folkmann (tillidsrepræsentanter) Klaus Mølmer og Søren Pold (repræsentanter fra de akademiske råd) ■

bør afbalancere al faglig, specialiseret og dybdeborende virksomhed. Baggrunden er, at den faglige specialisering har udviklet sig til, at forskere efterhånden ved mere og mere om mindre og mindre. Det gør dem mere og mere uanvendelige i forhold til nuværende og fremtidige sager og saglige problemer – medmindre de overskrider denne faglighed. Den amerikanske forsker Steve Fuller trækker i samme retning. I bogen *The Sociology of Intellectual Life* opstiller han derfor et ideal om et improvisations-venligt universitet, der er tolerant over for, at forskere forbedrer sig, i takt med at de tager imod spørgsmål fra deres omverden af studerende, journalister, aftagere og journalister. Omvendt vil dette universitet være mindre venligt over for forskere, der af-

viser spørgsmål og situationer, der ikke lader sig styre gennem den forberedte præsentation.

Ideen møder modstand – for eksempel når eksperter i medierne tildeles ekspertise langt uden for deres faglige ekspertiseområde. Det er en reel risiko, men alternativet er værre. Kun én ting er værre end bullshit, og det er at kurere forskere for risikoen for at bidrage til det, når de overskrider deres faglighedszone.

Uanset hvad, så betyder et improvisations-venligt universitet et skift i vurderingskriterierne fra distinktionen faglig sjusket/faglig rigoristisk til distinktionen ekspanderende/afgrænsende. Skiftet skaber ny adfærd og nye kritiske spørgsmål: For hvor ekspanderende kan en forsker være, når han i massemedierne oversætter sin ekspertviden til en almenviden?

Den vaskeægte bullshitter

Svaret er, at der er en grænse. Forskere må i mødet med medierne acceptere den slags forvrængning, der præsenterer deres viden på en måde, som ikke er direkte falsk, men blot økonomiserer lidt med sandheden. Omvendt overskrider forskere grænsen, hvis de i misforstået velvilje pludselig optræder som politikere eller journalister og ikke som forskere.

Hans Siggaard Jensens konkrete vurdering var som sagt, at etableringsprocessen af Learning Lab Denmark overskred en forskningsmæssig logik, hvorfor en vurdering af dens forskningsindhold er meningsløs. Det betyder, at moderne forskningsinstitutioner skal have begejstringskompetencer, der i sådanne og lignende politiske situationer holdes helt adskilt fra det forskningsmæssige. Sker denne adskillelse ikke, så er det bullshit. Men pointen er også, at en konkret grænseoverskridelse ofte først viser sig i situationen – man kan ikke gardere sig mod den på forhånd. Det er selvfølgelig ærgerligt, men det farligste er dog den vaskeægte bullshitter, som er fuldstændig ligeglad med grænser, det vil sige med konsistens i opfattelsen af, hvad der er sandt, og hvad der er løgn. Heldigvis har bullshittere ikke de bedste overlevelseshænder blandt forskere. En forskers troværdighed er trods alt baseret på, at vedkommende er risikovillig og parat til at lade sig kritisere og korrekse. Det betyder, at en kritisk debatkultur mellem forskere til stadighed holder mængden af bullshit nede.

I dansk sammenhæng har vi dog det problem, at traditionen for faglig kritik og debat ikke er den mest veludviklede i forskerkredse. Det er der tre forklaringer på. Den ene er, at Danmark er et lille land, hvor det er uklogt

at kritisere, fordi man støder på hinanden igen. Den anden er, at det postmoderne herredømme har hærget de danske universiteter siden 1980'erne og har gjort forskere immune over for kritik af hinanden på universitetet og i medierne. Og den tredje er, at det danske jævnmandsprincip – "det ku' jeg da også have gjort" – skaber en smålighed og brok i krogene, der gør, at man ikke under hinanden åben kritik. Er det tilfældet, så er det no shit, noget rigtig skidt. For eksempel kunne en åben kritik af Harry G. Frankfurt passende begynde med spørgsmålet om, hvorvidt menneskelig smerte mest rammende udtrykkes med dyriske metaforer: "Ja, det er mig. Jeg er hunden." ■

Dette er en let redigeret udgave af en tale, Claus Holm holdt i forbindelse med DPU-magasinet Asterisks jubilæumsseminar. Opmærksomhed ønskes. Se web-tv fra seminaret på www.dpu.dk/tv

LÆS MERE HER:

Claus Holm: "Det generøse universitet" kan læses på www.Turbulens.net, maj 2009.

Harry G. Frankfurt: "On Bullshit", Princeton University Press 2005.

Steve Fuller: "The Sociology of Intellectual Life", Sage Publications 2009.

Hans Fink: Magasinet Asterisk nr. 4, 2002

Verden af i morgen

Tag med på en rejse gennem vedvarende energi, stamceller, hjerneforskning, genteknologi, aldersforskning og nanoteknologi, og hør om, hvordan fremkomsten af nye teknologier påvirker det samfund, vi lever i – i Danmark og resten af verden. Hvor står vi i dag, og hvor er vi på vej hen?

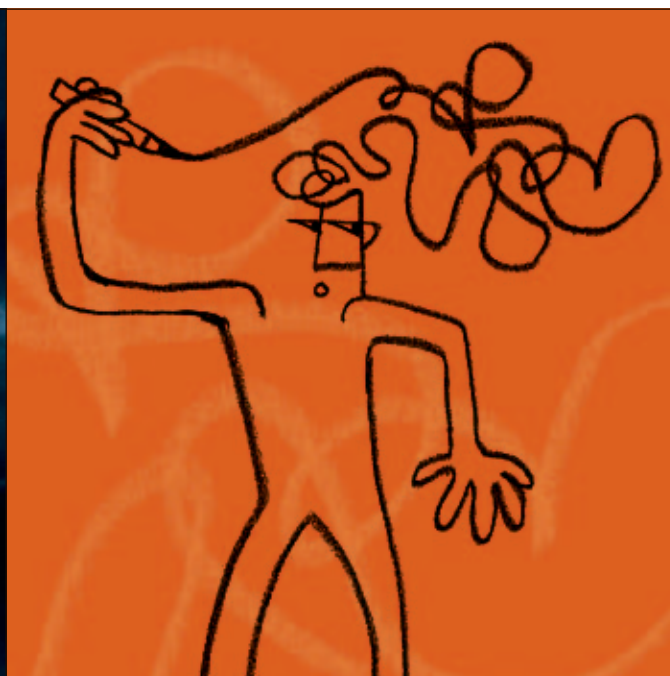
Århus: Start 21/4
Emdrup: Start 13/4

Ledelse og spiritualitet

Coaching, corporate karma, mindfulness og meditation. På mange arbejdspladser bliver medarbejdere mødt med spirituelle tanker og teknikker til at mindske stress, øge den personlige effektivitet og forbedre arbejdsklimaet. Men hvilke følger har det, at åndelige metoder rykker ind i arbejdslivet?

Århus: Start 7/4
Emdrup: Start 13/4
Herning: Start 24/2

Alt hvad du bør vide om samfundet

Hør om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden. Få overblik over Danmarks økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen, relationer til omverdenen og meget mere.

Århus: Start 7/4

Få styr på din grammatik

God kommunikation bygger på god grammatik. Når du kender regler og retningslinjer i dansk grammatik, kan du anvende sproget med større sikkerhed, frihed, kreativitet og personlighed. Hør om de almindeligste fejltyper, og få konkrete redskaber til at forbedre dit sprog.

Århus: Start 7/4
Emdrup: Start 13/4

Fremtidens stormagter

Brasilien, Rusland, Indien og Kina kaldes under ét de nye stormagter: BRIK-landene – en ny økonomisk magtfaktor med potentiale til at give USA og de andre gamle vestlige stormagter baghjul. Hvad vil disse stormagter? Hvordan griber de globaliseringen an, og hvilke styrker og svagheder har de?

Århus: Start 10/2
Emdrup: Start 1/2
Herning: Start 3/2

Psykologiske grunddiscipliner

Få indblik i de vigtigste milepæle i den psykologiske forskning, og bliv introduceret til den nyeste viden på området. Foredragene præsenterer de forskellige hovedretninger inden for psykologien som kognitionspsykologi, læringspsykologi, udviklingspsykologi og social- og personlighedspsykologi.

Århus: Start 4/2
Emdrup: Start 15/2

Gratis tilmelding

Glæd dig til foråret 2010, hvor alumner, nuværende og pensionerede medarbejdere fra Aarhus Universitet samt ledsager gratis kan tilmelde sig ét udvalgt hold på Folkeuniversitetet i Herning, Århus, Ebeltoft eller Emdrup (Kbh.).

Der er et begrænset antal pladser, der fordeles efter "først til mølle"-princippet. Derfor tilrådes hurtig tilmelding på www.folkeuniversitetet.au.dk under "Specialaftaler". Ovenfor ses et lille udvalg af forårets mange foredragsrækker.

Folkeuniversitetet

Århus · Emdrup · Herning · Ebeltoft

Universitet for alle, for alvor og fornøjelse

Ph.d.-studerende på Datalogi Morten Trendberg Hansen har netop modtaget 150.000 kr. i rejselegat fra Ferdinand Sallings Mindefond.

Foto: Roar Løvås Paske/AU-foto

Udlandsrejsen som ph.d.-studerende er et "must"

To ph.d.-studerende fra Aarhus Universitet har netop modtaget 150.000 kr. hver i rejselegat. Pengene falder på et tørt sted, fordi udlandsrejsen er blevet en nærmest obligatorisk del af ph.d.-forløbet.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

Ksl@adm.au.dk

– Har jeg vundet? Ej, hvor er det bare kanonfedt.

Et par dage i sygesengen med medfølgende manglende kontakt med mailboks, interne kuverter og kollegaers lykønskninger betød, at det rent faktisk var den noget overraskede Campus-redaktion, der overbragte ph.d.-stipendiat Signe Meisner Christensen nyheden om, at hun har fået bevilget 150.000 kroner i rejselegat fra Ferdinand Sallings Mindefond.

Signe Meisner Christensen, som skriver sin ph.d. på Afdeling for Kunsthistorie ved Det Humanistiske Fakultet, fortæller, at rejselegatet betyder så meget, fordi udlandsrejsen er en vigtig – men dyr – del af ph.d.-forløbet.

– Rent praktisk betyder rejselegatet, at jeg kan realisere det ophold i London, som jeg har planlagt her i foråret 2010 for at lave felt- og arkivarbejde på Tate Modern og Tate Britain. Men derudover betyder det helt overordnet, at jeg ikke skal bruge tid på at søge pengene fra andre fonde og rejsepuljer – tid, jeg så kan bruge på forskning i stedet. For udlandsrejser,

hvor jeg kan undersøge internationale kunstmuseer og deres udstillinger af samtidskunst, er helt afgørende for, at mit projekt kan blive gennemført, og for at det kan blive underbygget rent empirisk, siger hun.

Rejser til forskningsmiljøet

Den anden legatvinder, Morten Tranberg Hansen, ph.d.-studerende på Datalogi, er netop hjemvendt fra et tomåneders udlandsophold på University of Hawaii, så han havde heller ikke hørt det glade budskab, før Campus ringede ham op.

Efter et spontant "det er sgu da godt" forklarede han, at han bliver nødt til at rejse meget ud i forbindelse med sit ph.d.-projekt om trådløse sensor-netværk, fordi der ikke er et stærkt forskningsnetværk inden for området i Århus.

– Jeg har brug for at komme ud og snakke med andre til konferencer eller på et længerevarende udlandsophold. Det giver bonus, når man skriver ph.d., at være en del af forskningsmiljøet i et andet land, men dobbelt husleje, flybilletter og leveomkostninger skal alt sammen betales, så derfor falder pengene på et meget tørt sted. ■

Den forsømte fritid

Af Helge Hollesen

hho@adm.au.dk

Hvad er det bedste ved dit arbejde?

Det er, når jeg har mulighed for at arbejde med problemstillinger, som interesserer mig, og især når jeg har tid til fordybelse, som til tider kan være en mangelvare.

Hvad er din bedste faglige oplevelse det seneste år?

Der har været flere gode oplevelser. Hvis en skal fremhæves, må det være et seminar arrangeret af forskningsprojektet "Stress, nye ledelsesformer og intervention – grænseløst arbejde i offentlige organisationer" med praktikere, der arbejder med arbejdsmiljø på offentlig arbejdsplads. Det er en stor fornøjelse at udvikle forskning sammen med mennesker, som giver udtryk for, at det bidrager til deres eget arbejdsfelt.

Og den bedste sociale oplevelse på arbejdspladsen det seneste år?

Social oplevelse? Tja, blandt kolleger har vi i privat regi lavet nogle hyggelige sociale arrangementer i forbindelse med besøg fra udenlandske gæsteforskere.

Hvornår har du sidst grinet igennem på arbejde?

Det var på det sidste institut-seminar, men der grines da også tit ved frokostbordet – og når der svares på spørgeskemaer.

Hvor mange timer bruger du på dit arbejde hver uge, og hvordan får du arbejde og fritid til at hænge sammen?

Dette spørgsmål burde jo være overflødig til en stressforsker, i en tid hvor alle overbyder hinanden og reklamerer med, hvor meget de arbejder. Dertil kommer, at vi alle skal yde lidt mere hele tiden og være meget konkurrencedygtige. Det sidste år har jeg arbejdet på nedsat tid, så de små to børn derhjemme kunne se lidt mere til deres mor. Jeg sætter ikke nogen ære i at arbejde ud over alle grænser, men intentionen om at arbejde på nedsat tid gik bedst i starten. Jeg forsøger løbende at indhente den forsømte frihed!

Hvad ville du gerne lave om på din arbejdsplads?

Tja, jeg kunne ønske at flytte reolen, eller jeg kunne ønske fri forskning til alle – hvor skal man starte, og hvor skal man slutte?

Hvad var din drøm om et arbejde, da du var under uddannelse?

Det ligner nok en del det, jeg har.

Hvem er dit karrieremæssige forbillede?

Det har jeg faktisk aldrig tænkt over, og det har bekymret mig hele ugen, siden jeg fik spørgsmålene. Når man får sådan et spørgsmål, bliver et forbillede en mangel! Jeg har gennem tiden haft mange forbilleder, så ingen nævnt ingen glemt.

Hvad ville du kaste dig over, hvis du fik et års betalt frihed?

På mine hylder står for mange tusinde kroner fremragende bøger, som jeg ikke har nået at læse enten helt eller delvist, men bestilt af interesse eller for at arbejde med en bestemt problemstilling. Fik jeg et års betalt frihed, ville jeg læse dem alle fra en ende af. Når og hvis jeg kom igennem dem alle, ville jeg læse en masse romaner, som jeg ikke har haft meget tid til at læse gennem flere år.

mit AU

I en ny interviewserie sætter Campus fokus på livet som medarbejder ved Aarhus Universitet.

KIRSTEN MARIE BOVBJERG

- 46 år
- Lektor
- Arbejder med moderne arbejdsliv, organisationsstudier, stress-forskning – herunder ideer om intervention i forhold til stress, forestillinger om samarbejde ud fra begreberne team og kollegialitet.

BAGSIDEN

Foto: Jesper Røis/AU-foto

Jakob Poulsen fra AGF er netop blevet kåret til årets spiller i Superligaen. Her tester han lektor Thomas Bull Andersens forsøgsopstilling til måling af tilløbshastighedens indflydelse på skudstyrken.

Fodbold på formel

Endelig noget væsentligt forskning. Thomas Bull Andersen fra Institut for Idræt har gennem hele sin forskerkarriere undersøgt, hvordan man biomekanisk kan perfektionere fodboldsparket. Senest har han testet AGF's Jakob Poulsen.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Det startede med specialet *En analyse af de biomekaniske forskelle ved fodboldspark med henholdsvis højre og venstre ben* og blev senere til artikler som *Effect of relative kicking velocity and coefficient of restitution in soccer kicking* og senere *Comparison of precision in the toe and instep kick in soccer at high kicking velocities*.

– Fascinationen startede, fordi jeg selv har spillet og set fodbold og syntes, det var sjovt, og da vi skrev speciale, fandt vi ud af, at vi godt kunne være med på internationalt forskningsniveau. Så noget der både er sjovt, og som man er lidt dygtig til, skal man jo blive ved med at dyrke, siger Thomas Bull Andersen, der er lektor på Institut for Idræt.

Senest har Thomas Bull Andersen sam-

men med en kollega fået offentliggjort artiklen *The influence of speed of approach and accuracy constraint on the maximal speed of the ball in soccer kicking*.

Ved først at lade spillerne løbe gennem en række hastighedsmålere og siden sparke efter et kvadrat på halvanden meter på 11 meters afstand kan Thomas Bull Andersen analysere, hvad det betyder for fodboldspillerens præcision og boldens hastighed, hvis han løber hurtigt eller langsomt til bolden.

Senest har AGF's førsteholdsspiller Jakob Poulsen testet, om de offentliggjorte resultater holder stik. Og spilleren er meget interesseret i analysens resultater.

– At man får et dårligere resultat, hvis man løber for hurtigt til bolden, kommer egentlig ikke bag på mig, for jo mere presset man er, jo dårligere udfører man sparket. Men det er interessant at se en

videnskabelig analyse af, hvad der foregår, siger Jakob Poulsen, der tidligere har været på besøg på Institut for Idræt for at få sin muskelstyrke målt.

I artiklen om tilløbshastigheder anbefaler Thomas Bull Andersen, at forsvarsspillere f.eks. kan "presse" angriberne til at løbe hurtigere i stedet for at takle, fordi studiet viser, at det nedsætter deres præcision og skudstyrke markant. Også andre af Thomas Bull Andersens studier er direkte anvendelige i fodboldspillet.

– Vi analyserede de biomekaniske forskelle på mænd og kvinder og fandt ud af, at kvinderne faktisk burde spille med en lidt lettere bold, hvis de to køn skulle have lige vilkår. Den bold er blevet lavet, og DBU har godkendt den til kamp i nogle af deres rækker, siger han og forklarer, at andre forskeres redskaber til analyse af løbemønstre og spillernes positioneringer

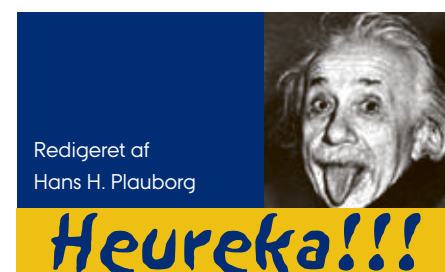
efterhånden er blevet et hverdagsredskab i de danske fodboldklubber.

Thomas Bull Andersen kan godt mærke, at der er mange, der har et passioneret forhold til hans forskning.

– I journalister ringer kun, når vi laver noget om fodbold. Når vi finder ud af den helt rigtige måde at forebygge knæskader, så har det mærkeligt nok ikke så stor interesse. Men det er bare hyggeligt, at der er nogen, der interesserer sig for det, man laver, siger han. ■

Andersen, T.B., Dörge, H.C., 2009, "The influence of speed of approach and accuracy constraint on the maximal speed of the ball in soccer kicking", *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*

Se indslag om Jakob Poulsens besøg på Idræt på www.experimentarium.dk/web-tv/

Redigeret af
Hans H. Plauborg

Advarsel: Videospillende roommates forringer karaktererne

De fleste opfatter det som en selvfølge, at det giver bedre karakterer ved eksamensbordet, hvis man har læst bare en smule på lektierne derhjemme. Men det er først nu, at sammenhængen også er blevet videnskabeligt bevist. Til gengæld er det også bevist, at værelseskammerater med hang til onlinespil, game boys og anden elektronisk spillefjant *forringer* karaktererne.

Det er far og søn Ralph og Todd Stine-

brickner – henholdsvis professor i matematik og professor i økonomi – der har kigget nærmere på forskellige faktoreres betydning for eksamenskaraktererne.

Far og søn tog udgangspunkt i studerende på faderens universitet, Berea College i Kentucky. De studerende blev bedt om at udfylde et detaljeret spørgeskema om, hvordan de havde brugt tiden de første to år på studiet. Svarene blev derefter sammenholdt med eksamenskaraktererne.

Og resultaterne overraskede. Blandt andet at der tilsyneladende næsten ingen sammenhæng var mellem karaktererne, og om de studerende havde overværet undervisningen eller ej.

Ralph og Todd Stinebrickner fandt derimod en "meget stærk kausal sammenhæng" mellem gode karakterer og antallet af timer brugt på at studere. Kvantitet – timer brugt på at studere og læse – viste sig som den allervigtigste faktor.

En anden stærk kausal sammenhæng – denne gang i negativ retning – viste sig mellem eksamenskaraktererne og det forhold at have en værelseskammerat, der elsker at spille Wii og Counterstrike. Studerende med computerspillende værelseskammerater brugte i gennemsnit kun to tredjedele så meget tid på at studere som studerende uden spillende *roommates*.

Ralph og Todd Stinebrickner fastslår til slut i deres analyse, som er offentliggjort i *Berkeley Electronic Journal of Economic Analysis and Policy*, at der ikke er nogen kausal sammenhæng mellem eksamenskaraktererne, og hvor meget de studerende fester og drikker. ■

Ny forskning viser, at du skal undgå værelseskammerater som ham her, hvis du vil have gode karakterer.

